

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. VIII. 15 • Nr. 32/33 (2058-59)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-6220

LOUIS ST. LAURENT

IVYKIŲ APŽVALGA

Louis Stephen St. Laurent, nuo 1948 metų iki 1957 metų buvęs Kanados ministras pirmininkas, mirė š.m. liepos mėn. 25 d., sulaukęs 91 metų amžiaus. Jis priklausė liberalų partijai ir buvo visų gerbiamas kaip taktiškas ir santūrus žmogus bei politikas. Kalbėjo laisvai abiem kalbomis, nes jo tėvas buvo prancūzas – kvebekietis, o motina airių kilmės. Jo vyriausybės valdymo metu Kanadoje nebuvo pasireiškę jokių Kanados vienybę skaldančių tendencijų. Quebec'o provincijoje jis buvo labai populiarus ir dažnai vadinamas šiltu ir paprastu "dėdės Louis" vardu. Visų partijų atstovai, neišskiriant nei J. Diefenbakerio (kurio va-

dovaujamai Progresyviųjų konservatorių partijai St. Laurent liberalai 1957 m. pralaimėjo rinkimus), atsiliepė apie velionį be galo šiltais. Gal geriausiai sutraukė jų visų pasisakymus dabartinis min. pirmininkas P.E. Trudeau

Fulgencio Batista

į vieną sakinį: "Kanada šiandien geresnė todėl, kad jis gyveno mūsų tarpe".

Kalbant apie vienokiu ar kitokiu būdu netolimoje istorijoje reikšmingų asmenų mirtis galima paminėti Fulgencio Batistą, buvusį Kubos diktatorių, kurį 1959 metais nuvertė dabartinis Kubos diktatorius Fidel Castro. Batista mirė Ispanijoje. Mirė ir kitas diktatorius, aršus stalinistinės linijos komunistas, Walter Ulbricht, 80 metų, valdęs Rytinę Vokietiją net ketvirtį šimtmečio. Valdė jis tą, taip vadinamą Vokietijos Demokratinę respubliką geležine ranka ir buvo neabejotinai vienas labiausiai neapkenčiamu komunistiniu satrapu. 1961 m. jo įsakymu Berlyne buvo pastatyta garso siena (nes iki to laiko iš rytinės Vokietijos į vakarinę buvo pabėgę virš 3.5 milijonų ir 1968. jis pirmasai pasmerkė Aleksandro Dubčeką bandymą sužmoninti komunistinį režimą Čekoslovakijoje.

Nesenai pasibaigusi š.m. rugpiūčio mėn. 10 d. Commonwealth valstybių konferencija — joje buvo atstovaujamos 32 valstybės — šiais metais vyko Ottawoje. Konferencija, politinių komentatorių nuomone, laikoma labiausiai pasisekusia iš visų anksčiau įvykusiųjų. Visi taip pat sutinka, kad tai nuopelnas Kanados min. pirm. P.E. Trudeau, sugėbėjusio rasti ir būdą, ir nuotaką, kad tokie susitikimai nepavirstų tikrai kivirčių arena. Prisi-

dėjo prie formalios ir oficialios konferencijos atmosferos prablaivimo visų delegatų savaitgalio išvyka į Mont Tremblant, Laurentian kalnuose, kur buvo kalbamasi tarpusavyje žaidžiant golfą, užsiiminėjant vandens sportu ir t.t.

Šiuo metu Kanados gyventojai turi įvairių nepatogumų dėl tebesitęsiančio geležinkeliečių streiko. Kol kas nenumatoma kada tasai streikas baigsis. Streikas dabar vykdomas tai vienoj, tai kitoj vietovėj. Tačiau darbo ministras John Munro yra pareiškęs, kad jeigu streikas išsiplėstų ir

taptų visuotiniu, būtų sušaukta speciali parlamento sesija ir padaryti atitinkami nutarimai.

Ir Kanadoje, ir JAV-se šiuo metu drastiškai kyla maisto produktų, ypač mėsos, kainos. Ottawoje yra sudaryta speciali komisija, kuri dar tebesitaria kokių būdu ši kainų kilimą sulaikyti. Ir JAV prezidentas šiuo klausimu yra jau pasisakęs ir netrukus padarys naują pranešimą.

Kanadiečiai kariai, kurie Pietų Vietname dalyvavo ICCS (Tarptautinėje Kontrolės ir Prižiūros komisijoje), jau grįžo Kanadon.

Britanijos min. pirm. Edward Heath ir min. pirm. E.P. Trudeau pasivaikščioja Laurentian kalnuose — Mont Tremblant, Que.

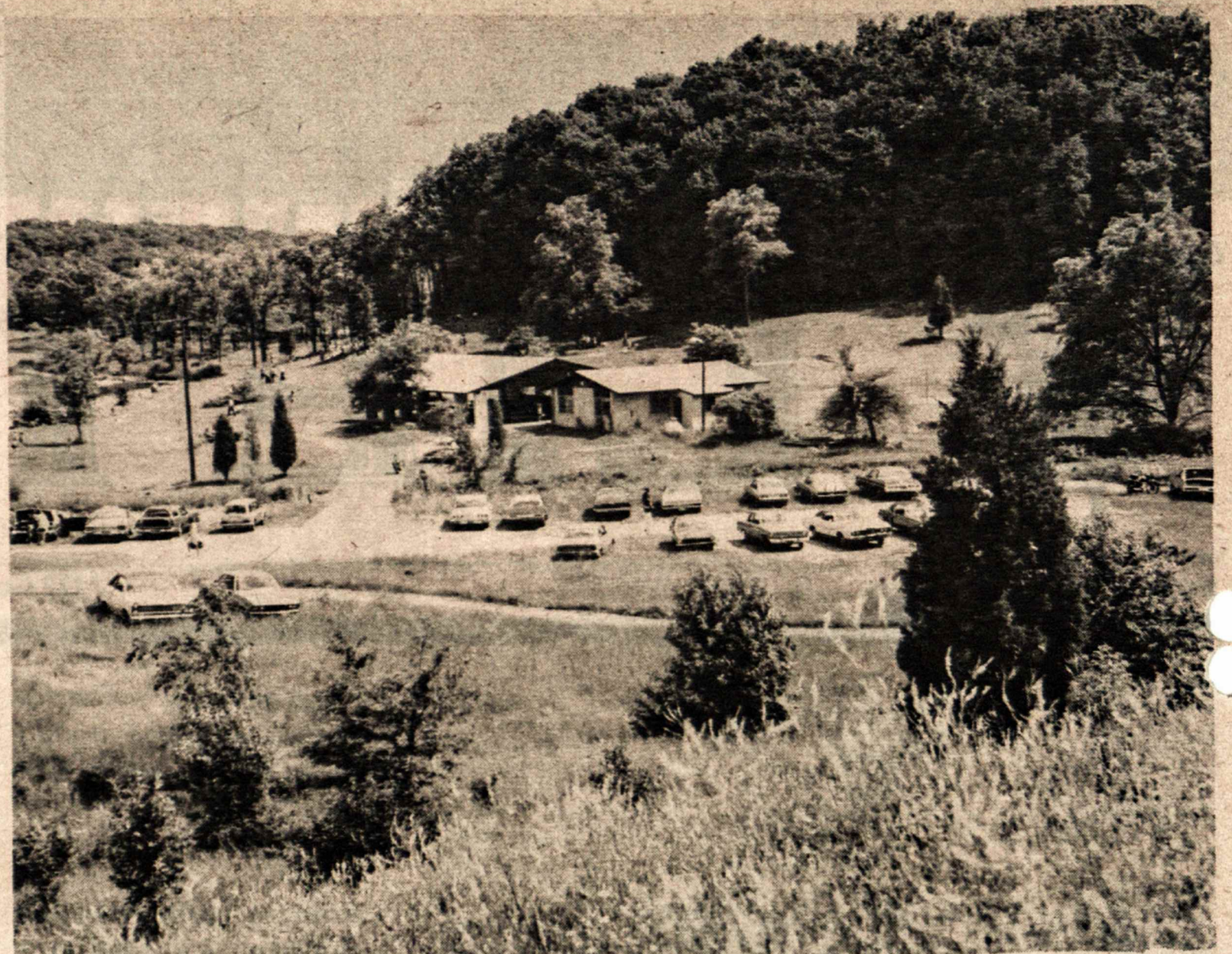
VASAROS TEMOMIS

Visi, be abejonės, žino, kad vasaros metu mūsų visuomeninė veikla lyg ir apmiršta. Gausūs gausių organizacijų susirinkimai, renginiai susikoncentruoja ne bent į vieną kitą gegužinę, kuriose visa veikla būna arčiau turtingų darbų ir užkandžiais apraustų stalų. Kad tokiu būdu lietuviybė vargu ar išlaikoma — kiekvienam aišku, nors atsirastų ir tokių, kurie tvirtins, jog susitikimas su savaisiais pažįstamais ir tolimesniais bičiuliais yra taipogi labai svarbus lietuviybės išlaikymo ramstis.

Didelė dauguma mūsų autlečių keliauja; keliauja plačiai ir toli (nes jau esame pakankamai pralobę toklioms išvykoms), ir gal galima sutikti, kad šitokios švykos ir pasimatymai ypač ir suriša mus bendron šelmon, nes visų kontinentų lietuviai sužino vieni apie kitus; kas darosi kitose vietovėse, valstybėse arba kontinentuose. Nes laiškus rašyti, prisipažinkime, visi vis mažiau mėgstame. Laiko nėra, energijos stokoja, bet labiausiai, tikriausiai, noro nebėra.

Betgi norime iškelti vieną be galo reikšmingą, lietuviybės stiprinimo faktorių vasaromis. Tai stovyklos ir studijų dienos. Jaunimo stovyklos, kaip daugelis yra ne vieną kartą tvirtinę, atlieka bene patį reikšmingiausią darbą, nes jose mūsų jaunieji turi progos ne ke-

lias valandas (kaip, pavyzdžiui, šeštadieninėse mokyklose), bet kelias savaites pabendrauti, išmokyti lietuviškų dainų, pasiklausyti paskaitų ir pašnekėsti. Dar daugiau: jie susidraugauja, atranda bičiulius, ir iš tokių bičiulysčių užsimezga tampresni asmeniškai ryšiai, ilgai trunkančios draugystės, o kartais ir naujos lietuviškos šeimos. Daugelis tėvų žino ir galėtų patvirtinti, kad jų sūnūs arba dukterys, kurie anksčiau lietuviškais reikalais mažai domėjosi arba juos laikė antraeilais bei trečiaeiliais dalykais savo gyvenime, grįžę iš tokių stovyklų (ar tai skautų, ar ateitininkų, ar šlaip bendrinių) staiga patys, neraginami, ima gyviau lankyti lietuviškus renginius ir ištraukia lietuviškon visuomeninę veiklon. Jeigu iš kiekvienos stovyklos ar studijų dienų laimėsime ir po kelis jaunos lietuvius, tai jau bus nepaprastai svarbi šviežio ir naujo bei jauno kraujo transfuzija mūsų gyvenimui. Bus jau bent keli žmonės, kurie galės užimti retėjančias vietas senųjų veikėjų gretose. Atskirai norime paminėti Jubiliejinę skautų — čiu stovyklą netoli Clevelando, kuri įvyks šios vasaros pabaigoje, kurioje dalyvaus beveik 1000 dalyvių ir kurios reikšmė mūsų lietuviškajame išsivijimo gyvenime bus nepaprastai didelė.

"DAINAVOS" STOVYKLAVIETĖ, prie Manchester, Mich. USA. Matosi vasarotojų svetainė — paviljonas ir autovežimį pasistatymo aikštė. Nuotrauka Algio Astašaičio, jr.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišukai, atgarsiai

NESUBRENDEŠ PASIDAKYMAS

Šiuo metu laikraštis N. L. žengia sveiku ir pozityviu keliu. Iš pagerėjusio turinio matosi redaktorių ir leidėjų nuosirdaus bendradarbiavimo vaisiai. Belieka tik palinkėti sėkmingos ateities, ryžtingo darbo siekiant ir puoselėjant mūsų krašto laisvės ir nepriklausomybės idėjas.

Deja, turbūt per neapsižiūrėjimą, buvo atspausdintas parašymas, kuris nieko bendro neturi su pozityvia kritika, arba rašantysis neturėjo supratimo elementariuose spaudos etikos dėsniuose. Tokie parašymai nuvertina netik šį atviro žodžio skyrelį "Gera ir Bloga" bet ir patį laikraštį. Turiu omenyje N. L. No. 29 (2055) p. M. Čapkausko pasisakymą.

Sutikime, kad laikraščio puslapiai turi būti atviri įvairiems autoriams, įvairioms temoms. Bet vargu sutikti, kada autorius rašydamas pertempia savo žinojimo ribas prisidengdamas atviro žodžio skraiste.

P. M. Čapkausko parašymą perskačiau porą

kartų. Deja, liko nesuprastas. Turbūt norėta kam nors patarti redagavimo reikalais, pamokyti, pabarti. O gal paprastai: "Žiūrėkite jūs ten" miščiūgenkopai", ir aš rašau, ir mano patarimais galite pasinaudoti."

Švarūs žodžiai švarus ir kritikas. Kiek girdėta jis yra parašęs ir savo lėšomis išleidęs net dvi knygas. Niekur neteko pastebėti rimtesnės recenzijos. Turbūt niekas išsivijoje literatūriniai jų nevertino. Anksčiau N. L. — voje pradėta spausdinti novelė "Nazareto malūnas" Maziliausko pašalinta, turbūt, irgi dėl tų pat priežasčių.

Ką padarysi, visi turime savo bėdų. Bet blogiausia, kada žmogus gimęs rašytoju, o apie jį mažai kas nežino ir net niekas nemini. Tada rašytojas pats imasi būdų savę pagarsinti. Prie pagarsinimo tenka skirti ir paskutinį, sunkiai suprantamą parašymą. Deja, jei ir knygos buvo rašomos prisilaikant panašaus turinio, tada dažnas, jas perskaiteš, turėtų gailėtis sugaišto laiko.

Nėra įmanoma straips-

nį komentuoti ištiesai. Turbūt ir pats autorius į galą nebesuprato ką norėjo pasakyti. Užvardinimas įmantrus: "Bėdos vargai vis tai mergai". Atrodo, kad buvo norėta derintis prie dabartinės mados, ką nors kaltinti. Šiuo atveju prie laikraščio dirbančiuosius žmones. Mat jie, nevidonai, užsispyrusiai tęsia darbą, nesiskaito, nevykdo aukštos erodijos patarimų. Nekviečia redakciniam darbu tokias žmones, kurie turi neišpasakyto žinojimo talentus. Iš parašymo taip pat sužinome, kad N. L. leidėjas turi kažkokią NADO organizaciją. Bet čia pat apsidžiaugiama, kad jie jau nabašnikai. Atseit, netrukus išmirs. P. M. Čapkauskas (nors ir vienaamžis, išliks. Tada iš laikraščio puslapių dings visokie "miščiūgenkopai", "mediniai piūkiai" "pielos" ir visi "fanatizmu apskretę galvalai".

Pagal akyratį ir galvosena. Autoriui, turbūt, nesuprantama, kad be tų nevidonų pagalbos nei jo parašymas nebūtų išvydęs dienos šviesos.

Pabaigai p. M. Č. apsi-
(Nukelta į 12 psl.)

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLIAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija irleidykla neatsako.

BENDRUOMENYBĖS

ATSTOVAI Į PLB SEIMĄ PASISAKO:

KAIP JŪMS ATRODO SEIMO PROGRAMA?

— Prel. J. BALKŪNAS, Maspeth, N. Y. : Viskas gerai. Pasistengsim ją išpildyti.

— Br. NAINYS, Chicago, Ill. : Atrodo, kad per daug bus visokių parengimų. Kam jie reikalingi? Į Seimą atstovai suvažiuoja ne parodyti žiūrėti koncertų klausyti ar ballavoti, bet spręsti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždavinių. Tuo ir reikėtų ribotis. Parodoms, koncertams, literatūros vakarams ir kitiems kultūriniais parengimams, kurie irgi mums yra būtinais reikalingi, reikia ruošti Pasaulio Lietuvių kultūros kongresą, rimtą ir didelę apimtį. Seimą palikti tik akademiškam reikalų svarstymui.

— V. VAITKUS, Waterbury, Conn. : Gera, jei nebus paskutiniu momentu kaitaliojama.

— V. VOLERTAS, Derlan, N. J. : Tvarkoje.

KOKS JŪSŲ MANYMU TURĖTŲ BŪTI ŠIO SEIMO PAGRINDINIS UŽDAVINYS?

— Prel. J. BALKŪNAS : Politinis aspektas turėtų būti stiprus. Brežnevo atsilankymas ir Helsinkio konferencija turėtų mus suartinti ir stiprinti.

R. GENČIUS, Sodus, Mich. : Jaunimas ir bendruomenės bei lietuviybės gyvumas išsivijioje.

— B. NAINYS : Išrinkti gerą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą, nurodyti jai realias veiklos gaires ir sudaryti tai veiklai reikalingą užnugarį... Linkiu Seimui nutarti tik tiek, kiek ir ką galime atlikti.

— V. VAITKUS : Atleisti organizacinės ir kultūrinės veiklos užplanavimas.

— V. VOLERTAS : Stengtis pašalinti skilimus vienuomenėje, ypač dėl pakaltinimų raudonumu.

KOKIUS BENT TRIS PUNKTUS SIŪLYTUMĖTE LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLAI ATVEITY?

— Prel. BALKŪNAS : Platus biuletenis visam pasauliui, radijo programą ir dažnas konferencijas

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

APLINKRAŠTIS

— INFORMACIJA NR. 13 KRAŠTO TARYBOS SESIJA

Aštuntosios K. L. B. Krašto Tarybos 3-ji Sesija šaukiama š. m. spalio mėn. 27 ir 28 dienomis London, Ontario. Į sesiją numatoma įjungti simpozijumas lietuviybės išlaikymo ir jaunesnės kartos organizaciniam klausimams pasvarstyti. Tarybos posėdžiai vyks šeštadienį ir skemadienio rytą. Simpozijumas bus šeštadienį 4 val. p. p.

Krašto Tarybos posėdžiai yra atviri ir jau dabar kviečiame tautiečius iš visų kolonijų gausiai dalyvauti posėdžiuose, simpozijume ir vakarinėje iškilmėje. Šeštadienio vakare Sesiją globojanti Londono Apylinkės Valdyba ruošia retą, puošnų, prakilnų ir nuotaikingą Bendruomenės Rudens Balių gra-

kontinentuose.

— R. GENČIUS : Darbas politinėje veikloje. Daugiau pastangų bei lėšų jaunimą priartinti prie LB ir lietuviškos veiklos.

— B. NAINYS : a. Pirmas ir pats pagrindinis Bendruomenės darbas yra lietuvištinis švietimas. Jį reikia stiprinti, moderninti ir visu garu varyti pirmyn. b, suorganizuoti, suderinti, sutvarkyti ir sunormuoti Pasaulio Lietuvių išsivijos politinę veiklą... Visa politinė veikla turi būti pakelta į profesinį lygį... c, Kanadoje, Šiaurės ir Pietų Amerikoje reikia specialiu uždaviniu laikyti suradimą ir apjungimą lietuviškam darbui lietuviškai nebekalbantių lietuvių. Gal šitoks siūlymas pasirodyti nerealus, bet jį reikia išmėginti.

— V. VAITKUS : Lietuvių vienybės klausimas. Kultūrinės veiklos išplėtimas. Lietuviybės išlaikymo programos sustiprinimas.

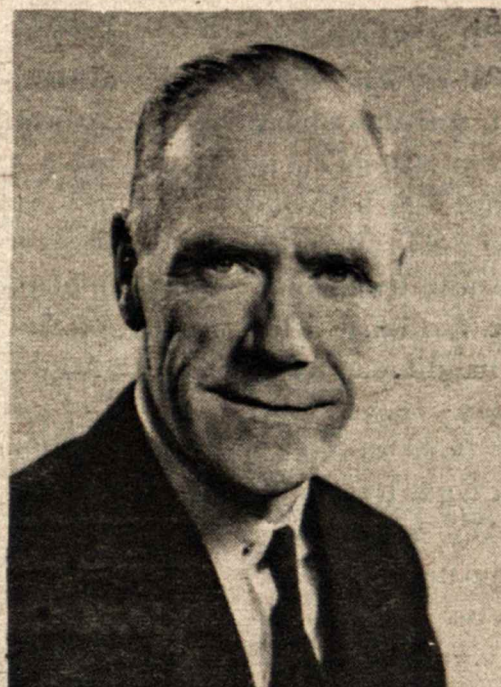
— V. VOLERTAS : Išlaikyti dabartinį lygį politinėje veikloje, sustiprinti kultūrinę veiklą ir patvarkyti tiksliau LB pelno paskirstymą.

(jv)

žioje Centennial Hall. Sekmadienį bus pamaldos liuteronams ir katalikams.

Laikui sutaupyti visi Krašto Valdybos pranešimai bus išsiuntinėti raštu dar prieš sesiją ir nebus daromi žodžiu. Taip pat nebus žodinių sveikinimų sesiją atidarant. Apylinkių valdybos prašomos raštiškus pranešimus prisiųsti iki rugsėjo pabaigos, taip kad jie irgi galėtų būti išsiuntinėti iš anksto ir nebūtų žodžiu skaitomi. Apylinkių atstovams bus leidžiama kiekvienam ne daugiau 3 minučių žodiniai savo pranešimą papildyti ar pristatyti.

Šia procedūra tikimasi laimėti daugiau laiko mūsų gyvybiniams bendruomenės reikalams spręsti.

Kanados užs. reik. min. M. Sharp

MITCHELL SHARP PAREIŠKIMAS PARLAMENTE

1973 m. birželio mėn. 19 d. Reg Stackhouse, parlamento atstovas iš Scarborough East, paklausė užsienio reikalų Ministrą Mitchell Sharp apie Kanados valdžios nusistatymą dėl nelegalios Pabaltijo valstybių okupacijos. Ministerio atsakymas buvo labai aiškus ir pozityvus, dar pabrėžiant, kad Kanada inkorporacijos nepripažins ir Europos Saugumo Konferencijoj. Toks viešas Kanados politikos patvirtinimas parlamente mums svarbus šių dienų tarptautinėje situacijoje ir, žinoma, daug svarbesnis nei žodiniai ar raštiškai pareiškimai už parlamento ribų. Pridedame kopiją Hansard su pilnu

šio pareiškimo ir paklausimo tekstu. Apylinkių Valdybos ir pavieniai lietuviai prašomi parašyti laiškus Užsienio Ministeriui ir Reg Stackhouse, M.P., išreiškiant savo pasitenkinimą ir padėką.

Dr. Petras Vileišis iš Waterburio, Conn. JAV-bių Bendruomenės atstovas delegacijoje i Helsinkį. Jis labai aktyviai ir praktiškai darbavosi Helsinkyje visokiems pasiruošimams prieš konferenciją, kuris vėliau irgi buvo areštuotas.

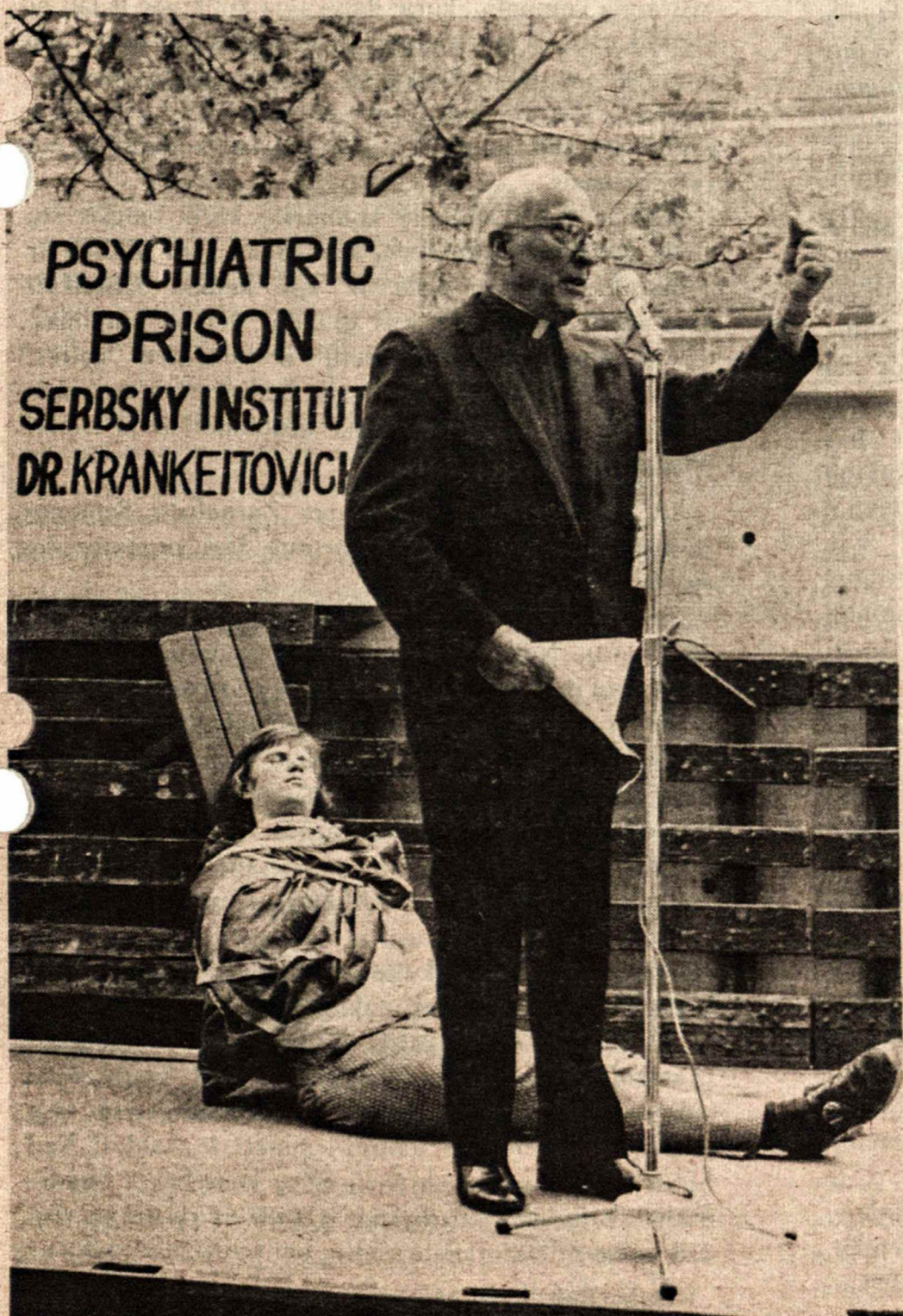
APLINKRAŠTIS

— INFORMACIJA NR. 14 HELSINKIO ĮVYKIAI

VLIK'o, JAV LB-nės ir ALT-os atstovai atliko didelį darbą atstovaudami lietuvių Europos Saugumo Konferencijos sesijoje Helsinkyje. Šis darbas buvo surištas su didesnėmis išlaidomis. Kanados lietuviai turėtų prisidėti gausiomis aukomis Tautos Fondui ir rašydami laiškus į vietinę spaudą šiuo klausimu.

• Paskutiniuoju laiku buvo dedama pastangų kad sutrukdžius Rusijos siekimą gauti jos pokarinių sienų pripažinimą Europos Saugumo ir Kooperacijos Konferencijoj. Neseniai Krašto Valdyba gavo laišką iš Kanados Užsienio Reikalų Ministerio Mitchell Sharp, kuriame, šalia aiškaus išreiškimo Kanados oficialios politikos Lietuvos atžvilgiu, taipgi kategoriškai pasisakoma, kad Kanada laikysis savo inkorporacijos nepripažinimo principo ir konferencijos atveju. Kadangi visi konferencijos nutarimai turi būti vienbalsiai, nėra galimybės, kad Pabaltijo aneksacija konferencijoje būtų legalizuota.

K. L. B. Krašto Valdyba

Msgr. J. Balkūnas demonstracijų metu kai lankėsi Brežnevas New Yorke.

PASIKALBĖJIMAS:

(Perspausdiname "AKIRAČIŲ" pasikalbėjima su "LAIŠKAI LIETUVIAMS" redaktorium Juozu Vaišniu)

Akiračiai: Jūsų redaguojami LAIŠKAI LIETUVIAMS, atodo, yra vienas iš pačių sėkmingiausių išeivijoje gimusių žurnalų. Jei su tuo sutinkate, kam skirtumėte nuopelnus dėl pasisekimo?

J. Vaišnis: Jeigu sėkmingumas matuojamas skaitytojų skaičiumi, tai su Jūsų teigimu negalima nesutikti, nes daugiau skaitytojų už *Laiškus Lietuviams* turi tik du mūsų dienraščiai, o žurnalus ir savaitraščius *Laiškai Lietuviams* pralenkia. O dėl ko šis žurnalas turi tokį pasisekimą? Aišku, dėl savo turinio. Kai kurie galvoja, kad jis yra grynai religinis žurnalas, bet tai ne tiesa. Kiekvieno numerio pirmame puslapyje aiškiai parašyta, kad tai *religines ir tautinės kultūros žurnalas*. Jame negrįžtami visokie klausimai, kurie vienu ar kitu būdu prisideda prie mūsų religinės ir tautinės kultūros kelimo bei ugdymo. Jis skiriamas ne tik katalikams, bet visiems lietuviams. Jį skaito ir katalikai, ir protestantai, ir liberalai. Aišku, ne kiekvienas straipsnis kiekvienam skaitytojui patinka, bet argi rasi bent vieną laikraštį ar žurnalą visame pasaulyje, kurio kiekvienas straipsnis ie kiekvieną spausdinama mintis visiems patiktų? Protingas skaitytojas į kiekvieną straipsnį, į kiekvieną eilutę turi kritiškai pažvelgti ir sau pasiimti tai, kas jam tinka, o tai, kas netinka – palikti tiems, kuriems tiks. Iš ilgametės praktikos jau gerai žinome, kad kartais, išspausdinus kokį nors ypatingesnę straipsnį, tuoj pasipyla redakcijai laiškai: vieni tą straipsnį į padangę kelia, o kiti su purvais maišo. Taip visuomet gyvenime buvo ir bus.

Pradžią *Laiškams Lietuviams* davė T. J. Bružiko, S. L., 1947 m. pradėti leisti *Misijonieriaus laiškai*, skirti Vokietijoje gyvenantiems tremtiniais. Kai daugumas remtinių iš Vokietijos išemigravo, 1949 m. sustojo eję ir *Misijonieriaus laiškai*. Čikagoje susibūrę keli lietuviai ėmė leisti jau anksčiau galvojo leisti kokį nors religinį ir kultūrinį žurnalą, panašų į kitų šalių jėzuitų leidžiamus panašios rūšies žurnalus, pvz. *Civiltà Cattolica* arba *Stimmen der Zeit*. Kiti sakė, kad būtų naudingiau leisti žurnalą, panašų į amerikiečių *Readers Digest*. Vis dėlto, žinant kokio didelio pasisekimo buvo susilaukę *Misijonieriaus laiškai*, buvo apsispręsta lyg ir tęsti tą T. Bružiko darbą, leidžiant paprastą, kuklų, bet drauge modernų žurnalinką, pateikiant daugiausia visiems suprantama laiškų forma įvairiausius dabartinio gyvenimo klausimus, nes šios rūšies leidinelio mums abiausiai truko. Taip ir gimė *Laiškai Lietuviams*.

Pirmasis numeris pasirodė 1950 m. vasario mėnesį. Tai buvo mažas, kuklus, paprastas aštuonių puslapių leidinelis, be jokių viršelių. Metinės prenumeratos kaina buvo dar kuklesnė – tik 50 centų! Antrasis numeris jau buvo 16 puslapių. Tokio didumo jisėjo iki 1951 m. pabaigos, bet prenumeta jau buvo pakelta iki 1 dolerio. 1952 m. *Laiškai Lietuviams* jau buvo padidinti iki 24 puslapių ir įvilkti į gražius viršelius, o 1953 m. ie jau buvo 32 puslapių. Prenumerata 2 dol. Pradėjus spaudos darbui, tik 1957 m. prenumerata buvo pakelta iki 3 dol. metams. Nuo 1962 m. žurnalas pradėjo eiti tokio didumo kaip dabar – 36 puslapių, įskaitant viršelį.

Nuo pat šio žurnalo įsisteigimo iki 1963 m. pabaigos eko man jį redaguoti. Kai 1963 m. pabaigoje turėjau švaizinti kitoms pareigoms į Montrealį, į redaktoriaus eadę atsisėdė T. Kęstutis Trimakas. Jis išredaktoriavo ešerius metus. Į šį darbą jis stengėsi įdėti visą savo širdį r visas jėgas. Žurnalą jis nuolat tobulino ir didino. 1966 m. jis jį padidino iki 44 puslapių, vartojo net dviejų palvų popierių tekstui, dejo daug meniškų nuotraukų. Žurnalas gražiai atrodė, bet ir spausdinimo išlaidos frastiškai augo. Nors prenumerata buvo pakelta iki 4, o elian ir iki 5 dolerių, bet vis tiek leidejams gale metų usidarydavo gana dideli nuostoliai.

T. K. Trimakas suintensyvinęs savo studijas miversitete, 1969 m. pabaigoje pasitranke iš edaktoriaus pareigų. Nesuradus kito redaktoriaus, vel buvo grįžta prie senojo. Tad dabar *Laiškus Lietuviams* au redaguojau aštuonioliktį metų. Atsisėdęs antrą kartą redaktoriaus kėdę ir noredamas bent šiek tiek umažinti leidimo nuostolius, vel grįžau prie šio žurnalo „standartinio“ didumo – 36 puslapių. Dėkui Dievui ir kaitvojų aukoms, dabar šiaip taip apsieiname be mostolių.

Nors šio žurnalo išorinė išvaizda beveik kasmet vis o truputį keičiasi, bet jo pagrindinė linija pasiliko a pati. Kiekvienas numeris skiriamas tam pačiam tikslui,

Kunigas Juozas Vaišnis, S. J. — laikraštlininkas, skautų vadovas, lietuvių kalbos dėstytojas Pedagoginiame Lituanistikos Institute, Laiškų lietuviams redaktorius, išeivijos Žurnalistų Sąjungos pirmininkas - -

kuriam buvo pradėtas *Laiškų Lietuviams* leidimas: su spausdintu paprastu nuoširdžiu žodžiu aplankyti visus mūsų tautiečius, išsiblaškiusius po įvairias pasaulio mes turime, tik svarbiausia tai, kad dažnai reikia prisiversti ką nors parašyti. Labai maža yra tokių, kurie nuolat jaustų kažkokį vidinį vertimą rašyti ir nenurimtų tol, kol ką parašytų ir nusiųstų rredakcijai. Mes visi spaudos darbą dirbame daugiau ar mažiau iš idealizmo. Tad visi, kurie sugeba rašyti, kurie turi ką pasakyti, kas ir kitiems būtų naudinga, turėtų jausti pareigą atsisėsti, parašyti savo rašinį pasiųsti redakcijai, nors ir nebūtų prašomi. Redakcija visuomet už tai bus labai dėkinga. Be abejo, bus dėkingi ir skaitytojai.

A.: Gyvendamas prie jaunimo Centro, aktyviai besireikšdamas skautų organizacijos vadovybėje, o taip pat dėstydamas lietuvių kalbą Pedagoginiame Lituanistikos Institute, turite progos iš arčiau stebėti jaunimą. Kaip atrodė lietuvių išeivijoje perspektyvos, žiūrint iš šio taško?

V.: Žiūrint į dabartinį mūsų jaunimą, kai kam ateina pesimistiškos mintys, bet aš šiuo atžvilgiu esu optimistas. Atsimenu, kai 1958 m. ketvirtoje tautinėje skautų stovykloje dalyvavo netoli tūkstančio jaunuolių, tai kai kurie pradėjo spėlioti, kaip atrodys po dešimt metų penktoji tautinė stovykla: ar ji iš viso įvyks, ar dar bus pakankamai lietuviško jaunimo, ar dar bus lietuviškai kalbančių? Na, ir kaipgi atrodė toji penktoji tautinė stovykla 1969 metais? Joje dalyvavo dvigubai daugiau jaunimo negu prieš dešimt metų! Esu įsitikinęs, kad tikrai ne mažiau dalyvių bus ir šeštoje tautinėje stovykloje 1978 metais. Vis dėlto mūsų jaunoji karta dar yra lietuviška, nors kai kurie kalba ir su anglišku akcentu. Kurie dirbame su jaunimu, gerai žinome, kad dalis jaunimo, vedę ar ištekęję, iš organizacinės veiklos kažkur „prapuola“. Bet štai praėina keletas metų, kai jų vaikai jau pasiekia viliuko ar paukštytės amžių, drauge su jais į organizacijas grįžta ir tėvai. Jeigu tėvai tarp savęs dažnai ir nelietuviškai kalba, tai su vaikais stengiasi vartoti tik lietuvių kalbą. Taip pat reikia pabrėžti, kad dabartinės jaunosios šeimos turi daugiau vaikų, negu turėjo jų tėvai. Tad atrodo, kad mūsų jaunajai kartai negresia visiško nubyrėjimo pavojus, lietuviybė išeivijoje dar gali išsilaikyti gana ilgai.

Kiekvienam, tur būt, aišku, kad mūsų jaunimas yra vieningesnis už vyresniuosius, tarp jų nėra tiek partinių ginčų, nėra skirstymosi į „patriotus“ ir „bendradarbiautojus“. O tai, be abejo, yra labai didelė ilgesnio išsilaikymo garantija. Jeigu mūsų senieji veikėjai, vieni prieš kitus kovodami, dar visiškai nusūžludys lietuviškosios išeivijos, tai jų vieton atėjęs jaunimas lietuviybę dar ilgai išlaikys, vieningiau dirbdamas ir vartodamas protingesnius kovos argumentus su mūsų visų priešu.

Neseniai Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentams daviau parašyti dvi temas: įvertinti mūsų periodinę spaudą ir charakterizuoti vyresniąją kartą. Idomu, kad, nagrinėjant šias temas, daugelio mintys tuoj kryo į tą dabar labai madingą bendravimo su okupuota Lietuva klausimą. Daugelis pasisakė, kad bendravimas, kokių nors ryšių palaikymas yra būtinai reikalingas. Tik dvi studentės labai radikaliai pasisakė prieš bet kokį bendravimą, išskiriant laiškus ir siuntinius, bet ir jos labai piktnosiai tais, kurie kitaip galvojančius šmeižia, siuntinėja visokius anoniminius laiškelius bei lapelius ir pėckioja namų sienas kūjais ir piautuvais. Kai tuos jaunimo rašinius ir jų pareikštas mintis sulygini su kai kurių mūsų laikraščių straipsniais, tai, nori ar nenori, turi pripažinti, kad jaunimas yra protingesnis už kai kuriuos vyresniuosius ir duoda tikrai gražių vilčių ateičiai.

A.: LAIŠKAI LIETUVIAMS, atrodo, taipgi deda pastangų jaunimą sudominti daugiau negu bet kuris kitas laikraštis. Kokie yra tų pastangų rezultatai?

V.: Tikrai, *Laiškai Lietuviams* jau nuo pat jų įsisteigimo pradžios ypatingą dėmesį rodė jaunimui. Jau nuo pirmųjų numerių populiariausi ir žmonių mėgstamiausi skyriai buvo „Jaunimo paslaptys“ ir „Prie šeimos židinio“. Ir dabar tie skyriai yra, tik jų pavadinimai atitinkamai pakeisti. Norėčiau, kad jaunimo skyrius būtų daug didesnis ir įvairesnis, bet čia jaučiama ypatinga bendradarbių stoka. Pirmiau aš pats daugiausia rašydavau, bet būtų gera, kad pats jaunimas daugiau įsitrauktų. Praėjusio jaunimo kongreso metu, kai jaunimas pradėjo skystis, kad jiems laikraščiai per mažai vietos skiria, aš viešai pareiškiau, kad sutikčiau net pusę žurnalo paaukoti jaunimui, raginau, kad rašytų. Pažadų buvo daug, bet jie pažadais ir pasiliko. Jaunimas turi daug idėjų, daug gerų norų, bet maža laiko. Vis dėlto, gal svarbiausia priežastis – stoka ryžto, vis atidėliojama, bijomasi rašyti, nes jaučiamas lietuvių kalbos mokėjimo trūkumas. Šios priežastys yra suprantamos, bet jos nėra pakankamos. Reikia prisiversti rašyti ir rašyti taip, kaip moki. Nesijaudinti per daug dėl kalbos. Redakcija tai labai gerai supranta – ką reikės pataisyti, pataisys. Juk kartais reikia daug laiko praleisti, taisant rašinius net tokių asmenų, kurie Lietuvoje baigę aukštuosius mokslus, tad niekas nesistebės, jei reikės pataisyti ir išeivijoje gimusių autorių straipsnius.

Kiekvienais metais mes skelbiame konkursus parašyti straipsnį kokia nors aktualia tema. Raginame ypač jaunimą rašyti. Reikia pasidžiaugti, kad vis dėlto atsiranda jaunuolių, kurie dalyvauja konkurse ir jau ne vieną kartą yra laimėję premijas. Ypač visus nustebino jaunimas šių metų konkurse. Buvo paskirtos penkios premijos, iš kurių trys atiteko jaunimui. Tad yra aiškus įrodymas, kad jaunimas gali drąsiai konkuruoti su vyresniaisiais.

Dabar vėl skelbiame konkursą, kuris baigsis šių metų pabaigoje. Manome, kad tema yra aktuali ir jaunimui: „Kas padeda ir kas kenkia išsilaikyti lietuviškajai išeivijai“. Kas gi kitas, jei ne jaunimas, turėtų apspręsti savo ateitį ir nustatyti gaires, padedančias kaip galima ilgiau išsilaikyti lietuviybei? Tad jaunimas turėtų šia tema susidomėti ir ją rimtai panagrinėti.

A.: Esate egzilinės Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirmininkas. Koks yra dabartinis šios organizacijos stovis?

V.: Egzilinė Lietuvių Žurnalistų Sąjunga dabar turi 260 narių. Nors kai kas kartais spaudoje iš mūsų žurnalistų pasišaipo, sakydami, kad jie nėra kvalifikuoti ir neturi net teisės vadintis žurnalistais, bet, perbėgę akimis visą narių sąrašą, pamačiau, kad daugiau kaip pusė yra baigę aukštąjį mokslą. Tokių, kurie būtų baigę tik kelias gimnazijos klases, turime tik vieną kitą. Bet nereikia užmiršti, kad net tarp pirmaujančių Amerikos žurnalistų yra tokių, kurie nebaigę nei universitetų, nei kolegijų. Produktingiausi ir uoliausi žurnalistai ne visuomet yra tie, kurie pasipuošę akademiniiais laipsniais ir baigę po kelis fakultetus.

Dabartinė LŽS centro valdyba savo kadencijos pradžioje paskelbė veiklos gaires. Gal svarbiausias valdybos pasiryžimas buvo šis: „Spauda yra visų pripažinta didelė jėga, galinti ir jungti, ir skaldyti. Kad lietuviškoji spauda būtų visų mūsų vienybės ir bendro darbo skatintoja, palaikysime glaudžius ryšius su visų laikraščių redaktoriais ir radijo bei televizijos vedėjais.

Dabartinė LŽS centro valdyba ypatingą dėmesį kreipia į jaunimą, noredama išugdyti jaunąją žurnalistų kartą. Šiam tikslui ruošiami jaunųjų žurnalistų kursai ir steigiamos jaunųjų žurnalistų sekcijos. Atrodo, kad šis jaunųjų žurnalistų sąjūdis turės pasisekimo ir vis labiau

MIRUSIEJI KALBA:

PRANYS ALŠENAS

(Iš mano susirašinėjimo archyvo)

(Iš praeito numerio)

O, štai, mano

atsakymas J. Kardeliui

P - nui J. Kardeliui

"Nepr. Lietuvos" Redaktoriui, Montrealyje.

Toronto, 1963 m. birželio 21 d.

Mielas Redaktoriau,

Švelniai bariesi už parašymą "Tėv. Žiburiuose"

akaisi, nes kaltas gimęs

rieš 70 metų ir t.t. Aš

gį, rodos, per daug už tai

Jūsų ir nekaltinau. Ta-

čiau, faktas lieka faktas,

kad gimel. Vadinas, trupu-

ti ir kaltas - ar ne?

Dabar - apie tai, kiek

liečia laiške išreikštą

pirmąjį Jūsų prašymą.

Tik gavęs laišką, dar tą

pačią valandą, ryžausi jį

vykdyti. Paskambinau dr.

J. Matulionytei į jos kabi-

etą / ji dabar yra KLB

Toronto apyl. p - kė / ir

pasakiau, kad Jūs prašote

mano patarnavimo atsist-

ti Apyl. v - bos sąsta-

to nuotrauką, reikalingą

Lietuvių Enciklopedijai.

Ji pareiškė, jog šeštadien-

į/22. VI./būslantis v-bos

posėdis, ji iš anksto pa-

kviesianti fotografą ir ši

Jūsų pageidavimą išpil-

dysianti. Kada nuotrauka

bus gatava - ji paskam-

binsianti.

Tuo pačiu laiku skam-

binau ir į J.R. Šimanavi-

čiaus butą / Jis yra Pa-

baltiečių Federacijos

pirmininkas / . Atsiliepė

žmona. Prašiau, kad ji

painformuotų savo Jonelį

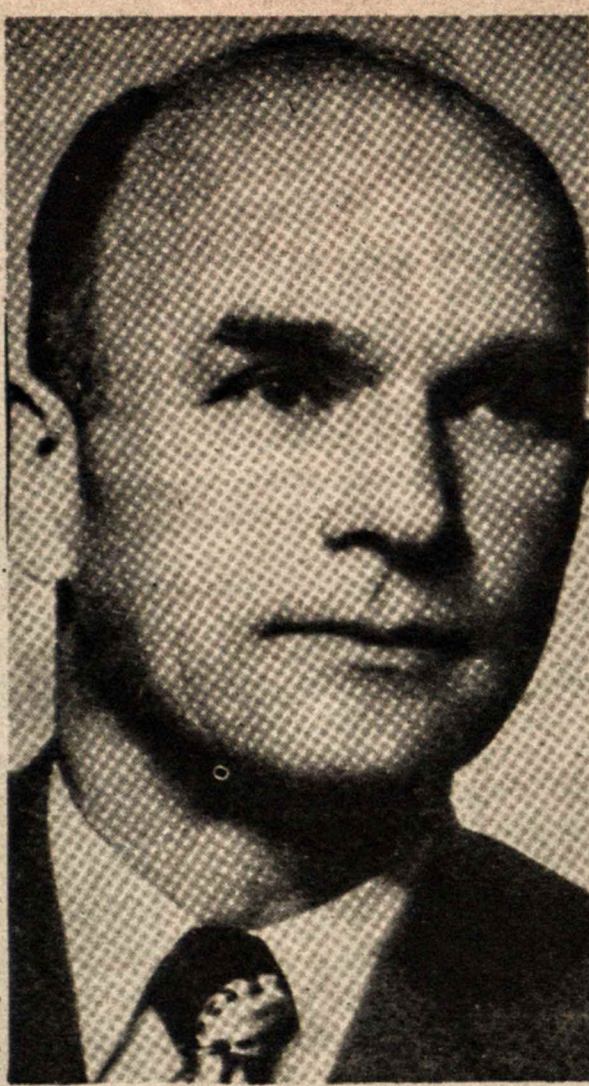
apie tai, ką aš sakiau, ir

kad pastarasis man pri-

siųstų tą pabaltiečių nuo-

trauką, kuri buvo padary-

ta vizito metu pas Min.

Pranys Alšėnas

pirm. Diefenbakerį.

Po to - paskambinau į

J. Andriūlo namus / Jis

yra šeštadieninės m-klos

vedėjas / . Irgi atsiliepė

žmona. Išdėsciau reikalą

ir prašiau, kad vyras

prisiųstų man mokytojų

sąstato arba /jeigu turi /

ir visos mokyklos nuo-

trauką.

Kai surinksiu nuotrauk-

as, greitai jas Jums iš-

siųsiu. Manau, ilgai tas

neužtruks. Tikiu, galėsiąs

kitą savaitę jas išsiųsti.

Keblesnis reikalas su

Jūsų antruoju prašymu

- rašyti "Nepr. Lietuvai"

reportažėlius iš Toronto

lietuvių gyvenimo. Dėl

laiko stokos - tam dar-

bu, prie geriausių norų,

negaliu išsipareigoti. O

laiko krizė pas mane su-

sudarė todėl, kad, senat-

vės dienoje / einu jau

52 - ruošius / , užsiėmiau

studijomis Pedagoginiam

Lituanistikos Institute,

Čikagoje.

Studijuoju neakivaizdi-

niu būdu, todėl nuolat pri-

valau ruošti rašto darbus

iš lietuvių literatūros,

lietuvių kalbos, istorijos

ir kitų dalykų ir, pagal

nustatytus terminus,

siųsti atitinkamų dalykų

lektoriams patikrinti ir

įvertinti.

Pirmo semestro dar-

bus jau, galima sakyti

išvargau. Vakar lietuvių

kalbos lektoriui, lituanis-

tui D. Veličkai, išsiunčiau

paskutinįjį / iš eilės penk-

tą / darbą, tema: "Lyriz-

mas liet. liaudies apeigi-

nėje vestuvių dramoje"

Šio darbo sluntimo galu-

tinis terminas buvo 15

VII., o aš jį išsiunčiau

žymiai anksčiau. Daugu-

mos darbų įvertinimus

jau turu, kitų - dar lau-

kiu. Dar tik vieną darbą

/ pagal Lektorių Tarybos

priimtą reguliaviną /

berods, turėsiu parašyt

"Lietuvos istorijos šal-

tinių periodizacija" isto-

rijos lektorei dr. V.

Sruogienei. Tada su pir-

muoju semestru jau bu-

"kvit". Bet gi - dar penk-

semestrai prieš akis.

/ Visos Instituto studijos

paskleistos į 6 semes-

(Nukelta į 15 psl.)

lesis. Šiam tikslui įsteigėme ir Daužvardžio Fondą, iš

kurio skiriame premijas jaunimui už žurnalistinę veiklą.

A.: Kaip atrodo šiandieninis mūsų išeivijos spaudos

lygis, ypač lyginant jį su ankstyvesniu? Prieš

„nuosmukio manifestą“ ir tuoj po jo?

V.: Žinoma, tas „nuosmukio manifestas“ daug kam

davė progos pagalvoti, padiskutuoti, bet nemanyčiau,

kad jis būtų turėjęs didesnės įtakos mūsų spaudai ir

būtų ją pakreipęs į vieną ar į kitą pusę. Pasitaikydavo ir

dabar pasitaiko mūsų spaudoje rasti gerų, aukšto lygio

straipsnių, bet yra daug ir bereikalingo balasto.

Paprastai gyvenime visuomet žengiamo pirmyn, o ne

atgal, bet ar galima tai pritaikyti mūsų spaudai -

unku pasakyti. Tai priklauso ir nuo redaktorių

sumanumo, ir nuo bendradarbių uolumo bei

kalifikacijų.

Daug kas mūsų spaudai prikiša objektyvumo stoką.

Galėtų būti daug to neobjektyvumo priežasčių, bet gal

svarbiausios yra dvi: neapykanta ir baimė. Kartais

žmogus pradeda neapkęsti kito žmogaus, nes

neapkenčia jo idejų, galvosenos, nusistatymo, o kartais

pradeda neapkęsti tam tikrų idejų, nes neapkenčia tas

idejas skelbiančio žmogaus. Tad sprendimai apie tuos

nemėgstamus žmones ar nemėgstamas jų idejas negali

spauodoje gali pareikšti savo idėjas, o kiti prikiša, kad

čia spausdinamos ir reiškiamos idėjos yra per daug

vienašališkos, kad Akiračiai yra ne visų, atvirą žodį

mėgstančių, bet tik „bendradarbiautojų“ organas.

Manau, reikia sutikti, kad Akiračiai yra per daug

vienašališki ir gal per dažnai jie kelia tik tai, kas

neigiamas. Nežinia, kokia čia priežastis. Gal jie kitokių

straipsnių ir negauna, tad deda tai, ką gauna. O gal

gauna ir kitokių, bet jų nededa. Būtų tikrai naudinga,

jeigu jie taptų atviro ir laisvo žodžio dirva visiems,

kultūringu būdu pareiškiantiems savo nuomonę, nors

toji nuomonė būtų skirtinga nuo dabar jau

charakteringa tapusios „akiratininkų“ nuomonės.

Skirtingų nuomonių mūsų visuomenėje netrūksta, o kad

jos būtų kultūringu būdu perteiktos, tai čia jau

redakcija turi budėti ir tas nuomones moderuoti. Toks

kultūringas pasidalinimas idėjomis ir padiskutavimas

mums rūpimais ir svarbiais klausimais būtų ne tik

naudingas, bet ir labai reikalingas. Tik tada mūsų

spauda taptų ne skaldymo, jungimo veiksmu.

A.: Kokia yra Jūsų asmeninė, o taip pat ir

vadovaujamos organizacijos ar redaguojamo žurnalo,

pozicija vadinamojo „santykiavimo su kraštu“

klausimu?

V.: Kalbėdamas apie mano vadovaujamą

organizaciją, tur būt, turite galvoje Lietuvių Žurnalistų

Sąjungą. Apie kokią nors šios sąjungos poziciją Jūs

minėtu atžvilgiu neįmanoma kalbėti. Joje yra daug

narių su įvairiausiomis nuomonėmis ir pozicijomis,

panašiai kaip ir visoje lietuvių visuomenėje. Net ir apie

centro valdybos poziciją būtų sunku kalbėti, nes ir čia

ne visi yra vienodo nusistatymo. Kas kita su *Laiškais*

Lietuviams, mano redaguojamu žurnalu. Kadangi

redaktoriui daugiausia tenka rašyti vedamuosius ir

tvarkyti visą kitą medžiagą, tai čia daugiausia ir

atsispindi jo nusistatymas, jo pozicija.

Šiuo jautriu, mus labai skaldančiu klausimu jau esu

ne kartą *Laiškuose Lietuviams* aiškiai pasisakęs. Kad

mes su savo tėvyne turime palaikyti ryšius, tai niekas

tuo neabejoja. Tai aiškiai pabrėžė ir tas dažnai

primenamas Clevelando mitarimas. Jeigu mes

atsižadėtume bet kokių ryšių su tėvyne, tai tuo pačiu

atsižadėtume ir savo tėvynės. Problemos ir nesutarimai

kyla tada, kai reikia nustatyti to bendravimo ribas.

Visiems turėtų būti aišku, kad mes turime palaikyti

ryšius su okupuotais lietuviais, bet ne su okupantu. Su

okupantu galėtume ir turėtume palaikyti ryšius tik tuo

atveju, jeigu jis sutiktų tartis dėl Lietuvos

nepriklausomybės atstatymo, dėl liuvimosi persekioti

religiją, ir pan. Neišrišamos problemos vėl kyla, kai

norėdami bendrauti su lietuviais, turime bendrauti ir su

okupantu.

Labai lengva tuoj atšauti: „Toks bendravimas

griežtai draudžiamas!“ Bet kai pradėtume eiti prie

konkrečių pavyzdžių, tai pamatytume, kad toks greitas

atšovimas ne visuomet gali būti protingas. Pavyzdžiui

jeigu aš norėčiau atsiimti ten vargstančią

savo motiną ir dėl to turėčiau kaip nors nusilenkti

kokiam sovietų pareigūnui. Ar tai galima, ar leistina?

Panašių pavyzdžių, liečiančių kartais ir ne tik grynai

asmeniškų reikalus, gali būti labai daug ir labai

komplikuotų. Geriausia čia, tur būt, būtų viską palikti

žmogaus sąžinei, jo paties apsisprendimui.

Gal pats konkrečiausias pavyzdys ir daugiausiasia

mūsų visuomenę nesantaikos įnešęs faktas - tai

dainininkų koncertai. Ar į juos eiti, ar ne? Žinoma,

vienos nuomonės čia niekad nebus. Tad ką daryti, kaip

išvengti to nemalonaus ir mūsų visus žudančio

skaldymosi? Atsakymas tas pats - palikti apsispręsti

kiekvieno sąžinei. Visuomet aiškinama, kad tuos

solistus siunčia Maskva, norėdama mus suskaldyti. Ir

atrodo, kad mes, vergiškai paklusdami Maskvai,

dedame didžiausias pastangas, kad tik labiau

susiskaldytume, prieš vienas kitą kovotume, vienas kitą

juodintume. Jeigu mes būtume protingesni, tai nei jokios

Maskvos, nei Leningradai mūsų nepajęgtų suskaldyti

Skaldomės tik mes patys.

Vienintelis protingas elgesys šiuo atžvilgiu, mano

manymu, būtų toks: nekreipti jokio dėmesio į tai, ką

kiti daro, nesikišti į jų sąžinės reikalus. Jeigu jie nor

eiti į tuos koncertus, tegul eina; jeigu nenori, tegul

neina. Kas man darbo? Aš apsisprendžiau tik už save.

Jeigu mes išmoktume taip elgtis, tai būtų ir prie

koncertus ir po koncertų ramu, nebūtų jokio

skaldymosi, ir sovietai nepasiektų to tikslo, jeigu jo

siekė. O kai mes pradėdame vienas prieš kitą kovoti,

spauodoje vienas kitą niekinti ir pravardžiuoti, tai

puikiausiai pasitarnaujame sovietams - jie trina

rankas iš džiaugsmo, nes jiems nereikia daug pastangų.

jie mato, kad išeivija, taip elgdamasi, tuoj pati save

sunaikins.

Tad tie asmenys, kurie save vadina patriotais ir

stengiasi „išvalyti“ mūsų išeiviją nuo „parsidavėlių

Maskvai“, patys tai Maskvai tarnauja. Sunku tikėti, kad

tie žmonės būtų sąmoningi komunistų agentai, bet t

pat nelengva suprasti, kad jie, jau atėję į protą ir

subrendę, neįstengtų suvokti, jog tokiais savo veiksmais

skaldo visuomenę, niekina mūsų kultūrininkus ir tokiu

būdu tiesiogiai padeda okupantui.

Tokia apverktina mūsų išeivijos padėtimi turėtų

daugiau susirūpinti ir veiksniai, patys susitardami ir

stengdamiesi apsaugoti išeiviją nuo savizudybės.

akiračiai nr. 5(49)

PIRMASIS VILNIAUS PLANAS 1323 - 1973

Seniausias dokumentas, kuriame pirmą kartą paminėtas Vilnius, yra 1323 m. gegužės 26 d. Gedimino rašytas laiškas Saksonijos ir kitų kraštų vienuoliams, kuriame prašoma paskelbti gyventojams, jog nuolatinei gyventi Lietuva gali atvykti pirkliai, amatininkai, ginklų kalėjai, įvairūs mechanikai. Kitame tais pat metais Gedimino rašte Livonijos ordinui prekybos reikalu vėl minimas Vilnius tokiais žodžiais: „...Šio, aukščiau išdėstyto, reikalo patvirtinimui ir tos pastorio taikos sustiprinimui mes prikabinome prie šio rašto mūsų karališkąjį antspaudą. Šis raštas yra sustatytas mūsų pilyje Vilniuje tūkstantis trys šimtai dvidešimt trečiaisiais viešpaties gimimo metais, sekmdienį po švento Mykolo dienos.“ Šiuos metus istorikai ir laiko Vilniaus įkūrimo data, nors čia jau nuo V a. gyveno žmonės.

Vėliau Vilniaus vardas vis dažniau aptinkamas įvairiuose dokumentuose, kronikininkų ir keliautojų aprašymuose. XV a. pabaigoje Vilnius jau atsiranda ir žemėlapiuose. Pirmasis Vilnių pavaizdavo pasaulinio masono vokiečių filosofas, matematikas, astronomas ir kartografas Nikolajus Kuzietis (1401—1464). „*Tabula moderna Sarmatiae, Eur. sive Hungariae, Poloniae, Russiae, Prussiae et Walachiae*“ žemėlapyje. XVI a. au beveik visuose Vakarų Europoje išleis-uose žemėlapiuose (O. Magnuso „*Carta marina*“ (1539), V. Grodeckio „*Poloniae Illustratione locorum descriptio*“ (1557), J. Gastaldžio „*Polonia*“ (1567), M. Strubičiaus „*Magni Ducatus Lithuaniae, Livoniae et Moscoviae descriptio*“ (1569), A. Pograbco „*Partes Sarmatiae Europae...*“ (1570), I. Portantuso „*Livoniae nova descriptio*“ (1576), G. Merkatoriaus „*Lithuania*“ (1595) ir daugybėje kitų) Vilnius buvo pavaizduo-as punsonu arba perspektyviniu ženklu.

I Vilniaus populiarintųjų sąrašą būtinai reikia įtraukti Kelno dvasiškį Georgijų Brauną. Jis Vilnių sugretino ne su eiliniiais miestais „civita“, o su tokio lygio, kaip

Roma, Atėnai, Junonas, anuo metu vadina-mais „urbs“ (reiškia miestas, apsuptas sie-na, arba miestas tvirtovė). Tą pagarbą mū-sų senajai sostinei G. Braunas išreiškė, iš-spausdindamas savo garsiajame veikale „Pasaulio miestai“ Vilniaus planą piešinį.

Kalbant apie G. Brauną, paskelbusį seniau-sią, iki šiol žinomą Vilniaus miesto planą, būtina šį tą pasakyti apie jį patį. G. Braunas (1541—1622) kilęs iš garsios Kelno dai-lininkų giminės. Tačiau Georgijui nebuvo lemta pasekti tėvo ir senelių pėdomis. Jis tapo kunigu, vėliau iškilo į bažnyčios dip-lomatus. G. Braunas daug važinėjo po Vaka-rų Europą, susipažino su žymiais mokslininkais ir pradėjo domėtis geografija bei topo-grafija. Nepaisant sunkios tarnybos, G. Braunas taip įsitraukė į darbą, kad viename sa-vo veikalų nuoširdžiai pasisakė, jog „su malonumu tarnauju geografijai“. Greit G. Brauno, kaip geografo, vardas pasiekė žino-mą to meto geografinių atlasų leidėją Abraomą Ortelijų (1527—1598), o pastarasis G. Brauną supažindino ir su žemėlapių raižytoju Francu Hogenbergu. Ši trijų geografi-jos ir kartografijos gerbėjų draugystė pa-gimdė mintį leisti pasaulio miestų atlasą. G. Braunas pradėjo susirašinėti su daugelio šalių mokyčiaisiais žmonėmis, kvietė juos prisidėti prie atlaso ruošimo, įrodinėjo to-kio veikalo būtinumą, jo svarbą mokslui ir prašė jam medžiagos. Bendraminčiai siuntė duomenis. Kaip pats G. Braunas pripažino, susikauptė daug ir nors „skubotai paruoš-tų, tačiau mokslui tinkamų rankraščių“. Visą medžiagą sistemino ir tvarkė pats G. Braunas, o grafinę dalį neabejodamas pa-tikėjo F. Hogenbergui ir S. Novelanui.

F. Hogenbergas (1535—1590) atstovavo Mechelno (Belgija) graverių šeimai. Dėl reformacinių pažiūrų F. Hogenbergas blaškėsi po daugelį Vakarų Europos šalių. Jis gyveno Anglijoje, Olandijoje, Vokietijoje, Danijoje, Prancūzijoje. Bevažinėdamas ge-rai pažino daugelį tų šalių miestų. Tas ži-

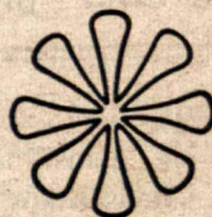
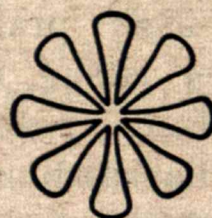
nias sėkmingai pritaikė, vykdydamas G. Brauno pavedimus. F. Hogenbergas mirė 55 metų, nebaigęs savo darbų, tačiau juos pratęsė jo sūnus Abraomas.

F. Hogenbergas per trumpą savo gyve-nimo amžių paliko didelį indėlį pasaulio kultūros istorijoje. Jis išgraviravo beveik visus A. Ortelijaus atlasų žemėlapius ir G. Brauno pasaulio miestų planus piešinius. Netgi vilniečio kartografo ir Žygimanto Au-gusto rūmų dailininko Antano Vydo (MG

1960 m. 12 nr.) sudaryto Moskovijos žemė-lapio trečiąjį leidimą graviravo taip p F. Hogenbergas.

Taip po keliolikos įtempto darbo me-1572 m, Kelne buvo išleistas pirmasis pa-saulio miestų atlasas, pavadintas „*Civitates orbis terrarum*“ G. Brauno, F. Hogenbergo ir S. Novelano vardu. Vėliau pakartotinai vokiečių ir lotynų kalbomis, tik jau kiek

IS SENOJO
VILNIAUS...

(Antroji ištrauka)

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romono „Sunkiausių Kelu“)

— Ponai karininkai, tai ponas Sleževičius, tik prieš porą dienų grįžęs iš Rusijos. Ponai karininkai, Šilingas neišves mūsų iš sunkumų verpetų. Šilingas pamėgino ir pabėgo. Išvesti galės tik Sleževičius. Aš čia visų vardu prašau poną Sleževičių tarti mums žodį, kad mes būtume tikri, kaip buvome tikri tada — po Petrapilio seimo.

Igudusio viešo kalbėtojo atvirumu Sleževičius prabilo į karininkus. Salėje buvo tylą. Kalbėjo jis nekel-damas balso ir tuo skirdamasis nuo Šilingo. Sleževičius net gi kalbėjo tyliai, tartum pasikalbėdamas su pora žmonių, tačiau visi imliai girdėjo jo balso tonus, minties akcentus sakinyje ir staiga suskambančias iš-vadas, kurios tapatino dvejį jo klausytojo nuomonę su kalbėtojo tvirtinimu.

— Priešai veržiasi į mūsų tėvynę, — pasakė Sleževičius, — ir ne laikas mūsų karo žinovams likti užda-rytiems kabinetuose. Karininkai, karo meno žinovai, turi eiti į pirmąsias fronto linijas ginti nuo priešų savo namus, savo artimuosius ir savo tėviškes. Mes esame sermėgių tauta; tūkstančiai jaunų vyrų tuoj pat seks savo kariškus vadovus, tik reikia juos pašaukti, tik reikia tūkstančiams laisvanorių trimto. Reikia kalavi-jų mūsų Lietuvai. Kiekvienas vyras turi stoti kovon su kalaviju rankoj. Visą Lietuvą reikia mobilizuoti ir šaukti kovon su priešu.

Auditorija prapliupo katučiais.

— O, tik pažiūrėkime, Lietuva iki šiol be savo pul-ky, be savo kariškų vėliavų, kurios per amžius lydėjo Lietuvos pulkus kovose dėl tėvynės laisvės. Be sa-vos kariuomenės mes niekad negalėsime pasakyti prie-šui: sustok prie mūsų sienų, nors ir geriausios sutar-tys bus pasirašytos kur nors užsieniuose.

— Valio, Sleževičiau! — suriko Ruseckas. — Būk mūsų vadu! Būk mūsų diktatoriumi!

Sleževičius lengvai šyptelėjo, ir tas akimirksninis šypsnyš iš po ūsų buvo kažkaip šiltas, net žaismingai trauklus. Jis pasuko veidą į Rusecką.

— „Diktatorius“ — yra pavojingas žodis demokra-tui, tačiau tas žodis nėra baises savo kraštutiniumu. Ka-da Romos respublika stovėjo ant bedugnės kranto, ro-mėnai pasirinko savo diktatoriumi ūkininką Cincinatą, nes pasitikėjo jo sveiku protu, reikalingu narplioti sunkią padėtį. Cincinatas kalė arklius ir žagres į kala-vijus. Taip ir mums: visų pirmiausia reikia pasukti prie vienybės ir patvaros, reikia vyrų ir ginklų. Visi jauni vyrai, visi, kas paneša ginklą, turi būti pašaukti į Lietuvos kariuomenę — laisvę ir Lietuvą ginti.

— Visi nori kautis už laisvę, — kažkas karštai pa-laikė Sleževičių.

— Mušti Lietuvos priešus!

— Būk mūsų vadovu, — garsiai paskelbė Ruseckas.

— Būk mūsų vadu! — buvo girdėti šūkliai.

Sleževičius stebėjo aplink save apmaudo ir polėkio sudarkytus jaunų vyrų veidus. Beveik visi karininkai buvo ne vyresni, kaip dvidešimt kelerių metų am-žiaus. Sleževičius tartum regėto regėjo jų atvirą, jauną patriotizmą ir atsidaivimą kurti savo valstybę. Buvo jų tarp organizacinio patyrimo stoka, nes partijų reikalai ir stambių vyrų ambicijos vis kryžiuosios su eiliniu karišku amatu.

Partijos ir partinės ambicijos buvo atkaklus stab-dys sukurti kariuomenę. Karininkai buvo įkalinti mi-tingavimo kambariuose. Tatai ėmė suvokti kiekvie-nas.

— Reikia laisvanorių trimto, — jis karštai pasa-kė, — kad kaimai pajudėtų, kad visi sermėgių sūnūs paimtų ginklus į rankas.

Tas revoliucinis sakinyš pasidarytų pavojingas-įtartinas ir politiškai, jei jis išspruktų iš nepažįstamo kalbėtojo lūpų, — atrodytų kapsukiniu tekstu. Čia gi, visiems tas sakinyš buvo savas, suprantamas ir sėjęs pasitikėjimą. Sermėgiai ir lietuviai, laisvė ir Lietuva — tos sąvokos susipynė į vieną darną.

Sleževičius jau galvojo apie antrąją, koalicinę, Vy-riausybę. Jam atrodė, kad bendraminčių raginimai

kitokiais pavadinimais ir gerokai papildyti šie atlasai vėl pasirodė 1574, 1576, 1588, 1599 ir 1617 m. Mums labai svarbi G. Brauno ir F. Hogenbergo atlaso trečioji knyga „*Urbium praecipuarum totius mundi*“, nes joje yra Vilniaus planas piešinys „*Vilna Litvaniae Metropolis*“ („Vilnius Lietuvos sostinė“).

Plane Vilnius vaizduojamas iš vakarų pusės, kiek iš viršaus, kaip priimta sakyti, iš paukščio skrydžio aukščiau. Jis orientuotas iš vakarų į rytus.

Planas spalvotas. Mūriniai namai pažymėti raudona ir balta, o mediniai — pilka spalva. Iš jo matyti, kad tų laikų Vilniaus centras apėmė dabartines Gorkio, Garšio, Muziejaus, Trakų gatves. Čia buvo nemaža dviejų aukštų ir aukštesnių mūrinių namų. Šiaip visame mieste vyravo vienaaukščiai mediniai namai.

Legenda išvardija 28 svarbiausius to meto Vilniaus miesto objektus: Aukštutinę ir Žemutinę pilį, „Jaunosios karalienės rūmus“, katedrą, šv. Barbūros (šv. Onos) bažnyčią, išdininko rūmus, kunigaikščio arkli-dę, pilies apšvietimo patalpas, kunigaikščio sargybos būstinę, bernardinų vienuolyną, kunigaikščio kanceliariją, šv. Jono bažnyčią, vyskupo rūmus, pravoslavų cerkvę, rotušę, Maskvos pirklių namus, ligoninę, pinigų kalyklą, kunigaikščio vasaros reziden-ciją su zoologijos sodu ir kt.

Planas mažo tikslumo. Neris, Vilnelė ir kai kurios gatvės labai neteisingai pavaizduotos. Ne savo vietose stovi kai kurie pastatai. Miesto centre beveik visos gatvės tiesios, lygiagrečios ir plačios, tuo tarpu šian-dieną jas matome siauras ir vingiuotas. Yra netikslumų, vaizduojant miesto sieną ir var-tus. Tai nenuostabu, nes tuo metu tokius darbus atlikdavo menininkai. Planai būda-vo sudaromi, žiūrint į saulės apšviestą miestą nuo pakilumos. „Topografas“ iš akies pažymėdavo ryškesnius pastatus. Paskui to-čio skeleto „baltosios dėmės“ būdavo už-pildomos vietoje.

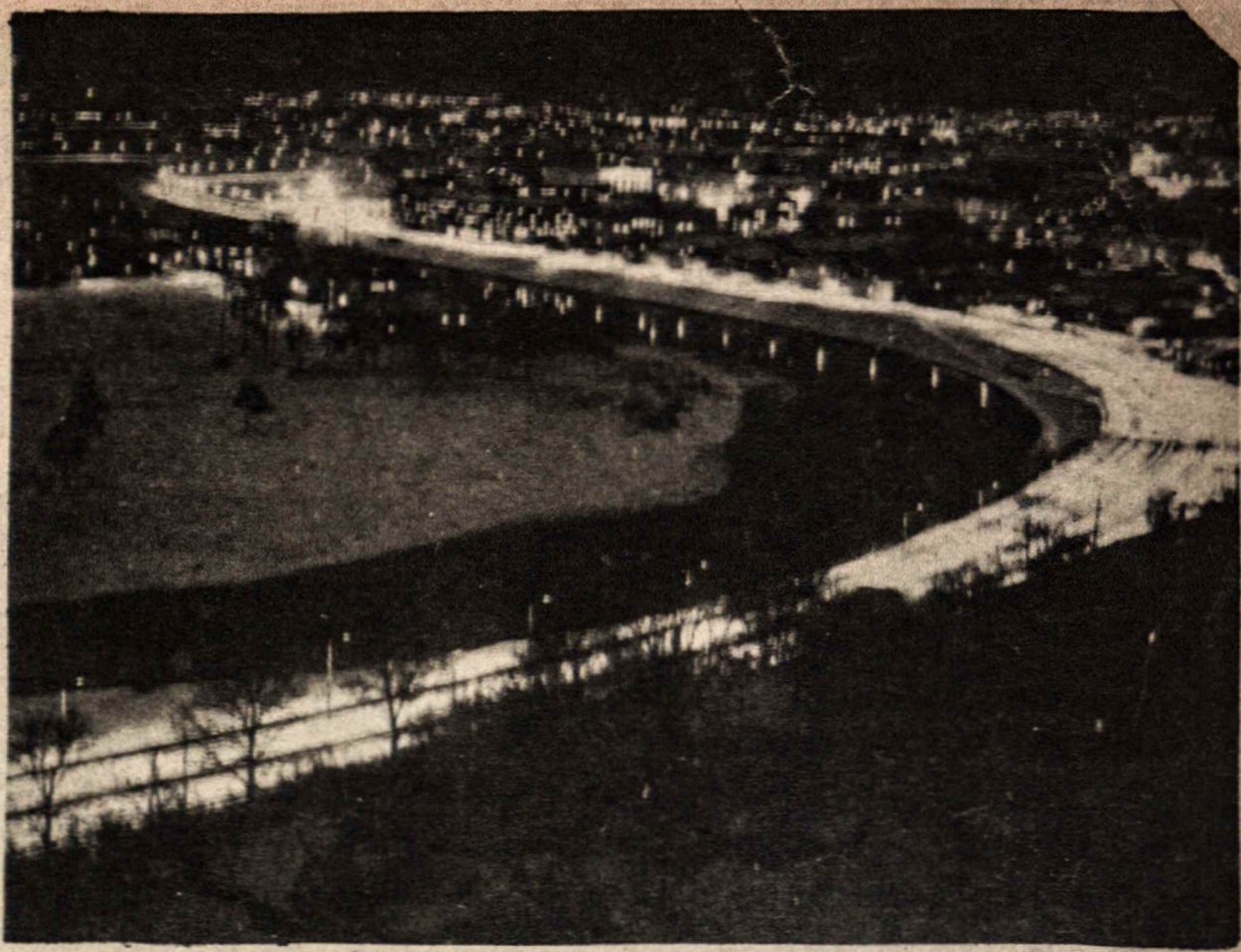
Nors planas netikslus, tačiau to meto Vilniaus vaizdas iš esmės panašus į dabartinį. Galima lengvai atpažinti daugelį gatvių ir pastatų. Ypač ryški centrinė gatvė — Pilies (dabar Gorkio). Prie rotušės didoka aikštė — buvusi turgavietė. Šie bruožai išliko iki šiuo dienu mūsų sostinėje.

Be centrinės gatvės, galima atsekti da-bartines Trakų, Liejyklos, Labdarių, Toto-rių, Subačiaus (tik dalis), J. Janonio, Pio-nierių, „Tiesos“. Priemiesčiuose (už gyny-binės sienos) gerai atpažįstamos Tiltos, Pir-ties, Liepkalnio, Basanavičiaus ir kitos gat-vės.

Tiksliausiai pavaizduota pilies teritorija. Ryškiai matyti Gedimino pilies vakarinis bokštas, Žemutinės pilies gynybinės sienos apvalusis bokštas, ant kurio pamato vėliau buvo pamūryta katedros varpinė. Žemuti-nės pilies teritorijoje pavaizduoti net aštuoni svarbiausi pastatai, skirti kunigaikš-čio, jo šeimos ir pilies aptarnavimui.

Plano piešinio antroje pusėje pateiktas tekstas. Jame sakoma, kad Vilnius yra di-delis ir labai žinomas miestas. Vardą jis gavęs nuo pro šalį tekančios upės, vadinamos Vilde (Neris). Rašoma, kad mieste yra dvi pilys: ant kalno bokštuota, o pakalnėje — labai puošni su ištaigingomis salėmis. Miestas aptvertas siena, o priemiesčiai ne-tvarkingai užstatyti mediniais nameliais. Sakoma, kad gatvėse yra vandentiekio įren-giniai, kuriuos vandeniu aprūpina šaltiniai, esantieji už Vokiečių (Aušros) vartų. Tekste kalbama apie zoologijos sodą, apie mies-to prekybą, gyventojų papročius, religiją, gyvenimo būdą, moralę, apsirengimą ir t. t.

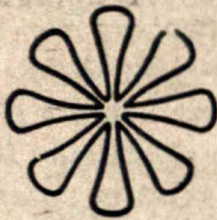
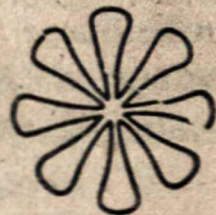
Jau XIX a. lenkų mokslininkas M. Ho-molickis teigė, kad šis Vilniaus planas esąs sudarytas prieš 1530 m. gaisrą. Pastaraisiais metais, kasinėjant Žemutinės pilies teritori-ją, įrodyta, kad M. Homolickis teisus. Atka-sus senuosius šv. Onos bažnyčios pamatus, rasti plane parodytos sienos likučiai. Be to, pilies teritorijoje vaizduojama daug pasta-tų, kurių, kaip žinoma iš rašytinių šaltinių, XVI a. antroje pusėje jau nebebuvo. Lik-viduojant gaisro pėdsakus, pilies teritorija buvo kapitališkai pertvarkoma. 1551 m. nugriauta šv. Onos bažnyčia, „Jaunosios karalienės rūmai“, nors plane jie tebevaiz-duojami. Tai dar kartą įrodo, kad planas sudarytas prieš 1530 m. gaisrą. Ruošiant planą spaudai, matyt, bandyta jį atnaujin-ti, tačiau ar dėl to, kad, neturėta pakankamai duomenų, ar dėl nenoro sumenkinti plano turinio, viskas paliko, kaip buvo, tik šv. Onos bažnyčia pavadinta šv. Barbūros var-du ir tekste paminėtas arsenalas pilies teri-

torijoje. Taigi Vilniaus planą piešinį G. Braunas gavo gatavą ir, tai ypač įdomu, daugiau kaip dešimt metų senesnį už patį G. Brauną. Kas Vilniaus plano autorius ir kaip jis pateko į „Pasaulio miestų“ atlasų leidėjų rankas, sunku pasakyti.

Įdomus šio plano ir meninis apipavidalini-mas. Viršuje kaspinais ir nepažįstamo auga-lo lapais papuoštas puikuojasi „*Vilna Lit-vaniae Metropolis*“ užrašas. Apatiniame kal-riajame kampe, vinjetėje, papuoštoje vėž-liukais, rūkstančiu aukuru ir susirangiusio-mis gyvatėmis, surašyti 28 svarbiausi to me-

DABARTINIS VILNIUS
PRIEBLANDOJE...

to Vilniaus objektai. Dešinėje, ant kalvos su negausia augalija išpieštos keturių žmo-nių figūros. Viena jų, matyt, bus kilmingos moters, antroji — feodalo ir kitos dvi — tikriausiai to meto paprastų lietuvių, apsi-vilkusių darbo drabužiais ir „apsiginklavu-sių“ darbo įrankiais — kirviais.

G. Brauno ir F. Hogenbergo atlaso Vil-niaus planas svarbus moksliniu ir pažintiniu atžvilgiu. Tai ypač vertingas dokumentas istorikams, architektams ir daugeliui kitų sričių mokslininkų.

„Mokslas ir Gyvenimas“

imtis antrojo kabineto organizavimo turi pagrindą. — Tačiau to jis nepasakė karininkams. Jam ir pačiam dar nebuvo aišku, ar pajudins Lietuvos laisvės frontą skubomis sudurstyta antroji Vyriausybė. Nėra dar žmo-nių, nėra dar ginklų ir nėra dar gajos kariškos va-dovybės. Aiškiai matė, kad karininkų mitingai buvo atžygiuojančios anarchijos pranašai. Karininkų susirin-kimai, kur vakar nuvertė Aukštuolaičio pretenzijas į diktatūrą, šiandien išgujo Šilingą, o jam rėkia „būk diktatoriumi!“ — atrodė lyg romėnų legionų nuopuolio gadynė, kada rinko cezarius tikrai tam, kad sekančia-me suėjime nukirstų jiems galvas.

Jis tiriama žiūrėjo į jaunų vyrų akis. Ne, ne, tučtuojau tarė sau: tai nėra Romos legionieriai. Akyse šviečia idėja, akyse šviečia savos valstybės ilgesys. Jie yra atstovai Lietuvos, ištroškusios savos kariuo-menės, savos valstybės.

Įvykiai ir samprotavimai jį slėgė. Doma atidžiai stebėjo vidun įžengusio Mykolo veidą. Ji matė aštraus rūpesčio žymes jo akyse ir balse, tačiau neklausė siel-varto priežasties. Buvo atsilankę keli pažįstami. Iš jų spėjo nugirsti, kad vyrui siūlo postą vyriausybėje. Kaip visada, respektavo vyro visiško apsisprendimo laisvę. Doma dėstė pažįstamų pasakojimus apie sun-kumus, išgyventus vokiečių, vokiečių alinama-me Vilniuje. Jis noriai palaikė pašnekesį apie tuos ma-žyčius reikalėlius, domėdamasis jais.

Pietavo tryse: jis, Doma ir jos motina. Mažos, jaunos šeimos nuotaika užstojo Sleževičiui likimines valstybines problemas, kurios traukė jį į savo verpet-us.

Vos baigus valgyti kuklius pietus, kažkoks vyras pasibeldė į gatvės duris. Bėdėsi nekantriai ir smarkiai. Jis buvo civilis ir pasisakė atbėgęs iš Valstybės Tary-bos.

— Tai ponui Sleževičiui, — pasakė jaunuolis, pa-duodamas voką.

Sleževičius paėmė voką ir padėkojo. Jį kiek supur-tė šlapdribos žvarbas, kol stovėjo tarpduryje, imda-mas laišką.

Nuėjęs kambarin, kuriame jis ir Doma apsigyveno

uošvės bute, sienos veidrodyje pamatė savo apkūnią figūrą. Keista minties asociacija prisiminė savo seną prieškarinį butą, kur buvo daug veidrodžių ir daug erdvės.

Atplėšė rūpestingai užklijuotą voką ir pradėjo skai-tyti rašto tekstą:

„Mykolui Sleževičiui“

Mes, Valstybės Tarybos Prezidiumas, remdami Lietuvos Valstybės laikinosios konstitucijos pamatinių dėsnių § 11 p.e. atsižvelgdami į pavojų, kuris gresia Lietuvos Valstybės Nepriklausomybei ir Lietuvos žmo-nių laisvei, ir rąsdami, kad šitokioje valandoj reika-linga yra išgelbėjimui krašto sujungti visą valstybės organizacijos darbą vienoj rankoj, skiriame Tamstą Vyriausiuoju Karo Vadu ir vienkart pavedame Tams-tai visą šalies valdymo ir gynimo darbą.

Tikimės, kad, Tamstai stovint priešakyje, susi-pratę ir tėvų žemę mylį Lietuvos žmonės išvaduos savo ir Tėvynės laisvę.

Tepadedą Tamstai ir Tamstos vedamiems Tėvynės gynėjams karžygiams Aukščiausias.

Duotas Vilniuje 1918 m. gruodžio 23 d.
Valstybės Tarybos Trijų Prezidiumas (pas) St. Šilingas, Pavaduojas Ministerį Pimininką Vidaus Reikalų Mi-nisteris (pas) V. Stašinskas.“

Neištardamas nė žodžio, jis ištiesė tą raštą žmonai ir stebėjo jos kintantį veidą, skaitant tekstą.

— Tai mobilizacija Lietuvai ginti, — pasakė Doma.

— Tai aktas, kuriuo užkrauna man tėvynės gelbė-jimo našta, — pasakė Sleževičius. — Ką tik minėjau su-ėjusiems į susibūrimą karininkams senos Romos Cin-cinato istoriją. Tarybos žmonės pavertė mane lietu-višku Cincinatu.

— Tai pareiga, — mąsliai ištare Doma.

— Jie nori, kad tikras ginkluotas pajėgas aš iš-vesčiau iš popierinių projektų ir kabinetinių pasikal-bėjimų, — karčiai pasakė Sleževičius.

(Bus daugiau).

KULTŪRINIS PUSLAPIS

LIŪNĖ SUTEMA

Liūnė Sutema (Zinaida Nagytė - Katiliškienė) studijavo literatūrą Innsbruko ir Freiburgo i. Br. universitetuose. Poeziją pradėjo rašyti 1942 m. Poeziją, recenzijas ir vertimus (iš vokiečių ir latvių k.) spausdina visoje eilėje išėjusių žurnalų bei laikraščių.

Išleido šias poezijos knygas :
Tebūnie tartum pasakoj, 1955 ;
Nebėra nieko svetimo, 1962 ;
Bevardė šalis, 1966 .Šių metų pradžioje (1972 m. data) išleido ketvirtąjį savo poezijos rinkinį "Badmetis".

Spausdiname kelis eilėraščius iš šio rinkinio.

Liūnė Sutema

LIŪNĖ SUTEMA, BADMETIS, Chicago, 1972. Išleido Jūrų skautijos korporacija "Gintaras". Aplanką piešė Dalia Lukošūnaitė. Leidinys 82 psl. Kaina \$3.50. Gaunamas ir "Drauge".

• Tik ką išėjo iš spaudos mano parašyta ir išleista knyga "PASAKEČIOS Pagal Krylovą", 217 puslapių, 176 eiluotos pasakėčios. Knyga, kurios formatas 4.8"X7.1" yra spausdinta Nidos Klube, Londone, jos kaina 3 dol.,

Išėjo "Lietuvių Dienų" birželio mėn. — priešatostoginis numeris. Jame paminėta Lietuvos generalinio konsulo Kanadai dr. Jono Žmuidzino 75 metų amžiaus sukaktis. Peržvelgiant biografiją, paliestos sukaktuvinio gyvenimo reikšmingesnės datos bei faktai, kur išskyla ryški paratelė — literatūra ir diplomatinė tarnyba. Rašius gausiai iliustruotas, o sukaktuvinio portretui paskirtas pirmas viršelio puslapis.

Trupinėliai ...

(Iš mūsų tautosakos /

- Devynis kartus atmatuok, dešimtą pjauk.
- Kiti metai - kiti lapai.
- Katins iš namų - pelės iš kampų.
- Atradęs siūlą - rasi ir kamuolį.

—•••—

Pamačius jauną mėnulį būdavo kalbama :
Jaunas mėnuo jaunikaitis,
Dangaus žemės karalaitis.
Tau aukso ratą,
O man sveikatą,
Tau sudilt,
Man gyvent,
Tau ponystą,
Man dangaus karalystą.

Budavo tikima : kiek kartų, šitaip užklausus, gegužė sukuojo, tiek metų reikės laukti, kol išsipildys troškimas arba tiek metų gyvens tas, kuris klausia :

8 psl.

BADMETIS

Juodos dėmės ant vaisių —
Amaras
ropoja sodais —
bus tuščios pintinės
ir išdžiūvus burna —
Iškirsim vaismedžius, įdiegsim vaismedžius —
Išrausim save.
Kokia puri žemė ...
Spraksi dagilių sėklos,
apieistuose soduose —
spraksi smegenyse elektros mygtukai ...
šviesu — tamsu — šviesu —
Raminančiai violetinė žemė ir skliautas —
taip žydi dagiliai prieš badmetį ...
Užmirškim save.
Tamsu. Šviesu. Tamsu.
Skaudus judesys — erdvės nebėra ...
violetinė migla.
Geluoniai žodžiai, vis tiek kokia kalba,
violetinėje migloje —
taip duria dagiliai prieš badmetį.
Išduokim save...

PAVAŠARI

mano šešėlis žydi

Sniegui tirpstant, renkuosi vietą —
mano šešėlis nori žydėti.
Svaigiant atodėkio vėjui,
ieškau vejų,
ieškau atokaitos,
ieškau užuovėjos,
mano šešėlis ruošias žydėti —
dar prieš pirmą žalumą,
mano šešėlis turi žydėti —

Vandeniui putojant kemuose,
vandeniui tekant gatve,
vandens apsemtą vidudienį
staiga jaučiu, kad lieku viena —

plaukia mano šešėlis,
lyg kranto atplaiša paplauta —
ir plyšta gelsvi pūslai
ir žydi purienomis saulėje —

Sakiau, kad tau dovanosiu žydintį krantą
Vaikystės Upokšnio
ši pavasari,
dar prieš pirmą žalumą —

nerašau laiškų

Ravėju, ravėju, ravėju —
vien dilgės, dagiliai ir mėtos —
susipynę šaknys neišplėšiamai.
Neturiu kur sėti,
neturiu ką sėti —
tik ravėju, ravėju
ir atkakliai tyliau —
Bijau nudilginti, bijau iškaudinti,
nenoriu apkartinti —
Pavasari
nerašau laiškų.

Pakukuok gegele,
Pasakyk, lakštute,
Žalioj eglėj tupėdama,
Aukso krėslėly sėdėdama,
Brolių arklius ganydama,
Šilkų skareles mastydama,
Aukso mokrais siūdama,
Mano metus skaitydama,
Kaip ilgai gyvensiu.

Je! Dievo karvytė nuskrenda, manoma, kad diena bus saulėta, je! ne - kad bus ūkanota :
Dievo karvyte,
Ar rytoj bus šilta dienyte?

Arba šis vabalėlis pasidedamas ant delno ir raginamas skristi :
Katrele, lėk, lėk,
Tavo vaikai rėk, rėk.
Šaukšteliai nemazgoti,
Po suoleliais išmečioti.

Parinko B. V. N.
NEPRIKL AUSOMA LIETUVA

AL. GIMANTO

BENDRAVIMO PLONYBĖS

Vasaros sezonui prasi-
dėjus, daug keliautojų Lie-
tuvon. Prieš tas keliones
priešingai nusistačiusių
yra ir ten ir čia. Motyvai,
regis, priešingi, bet, bent
viename punkte bendri
- baimė. Gal net tos bai-
mės daugiau ten. Neveltui
ir turistų viešėjimo lai-
kas Lietuvoj buvo suma-
žintas iki 4 ar 5 dienų.
Pasirodo, nežiūrint visu
draudimų, varžymų ir lei-
dimų ar neleidimų siste-
mos, apsukresni turistai
sugebėdavo (kas oficialiai,
kas pusiau oficialiai, kas
ir visai slapta) nuvykti į
savo gimtąsias vietas, ne-
retai ir į tolimiausius
provincijos užkampius.
Tas, žinoma, negalėjo pa-
tikėti valdančiųjų įstaigoms
ir svečių iš vakarų vie-
šėjimo laikas buvo nu-
kirptas pusiau. Telsina-
masi apsistojimo vietų
stoka, nes gausus turistų
antplūdis atveža vis dau-
giau ir daugiau lankytojų.
Visai neįsileisti lankyto-
jus šiuo metu būtų labai
nepatogu ir neparanku
propagandiniais sumeti-
mais. Tad ir jaučiami tie
laiko suvaržymai, kurie
įneša tiek daug kartelio
ir nepasitenkinimo, tiek
svečių, tiek ir vietinių
gimnaisčių tarpe. Bet kas
kreipia dėmesį į bet ku-
rią nepasitenkinimo ap-
raišką tenyškščioje siste-
moje? Planai, grafos, nu-
tarimai sau, o realus gy-
venimas vėl sau. Neretai
kaltė, kaip svledinys, mė-
tomas iš vieno rankų į
kitas. Štai, vienos ekskur-
sijos vadovė skundėsi
Maskvoje, dėl dienų su-
mažinimo Lietuvoje, o jai
buvo atsakyta, kad tai at-
likta parėdymu iš Vil-
niaus. Ar tikrai taip?

Turistai skundžiasi ir
kai kurių inturisto parei-
gūnų elgesiu, kuris kar-
tais būna arogantiškas ar
net nemandagus. Štai, vie-
na tautietė prašėsi leidi-
mo keletos extra dienų
pabuvoti su savo sena
motina ir žadėjo pati sa-
vąją grupę - ekskursiją

pasivyti Maskvoje iš-
vykstant, vietoj galšinti
laiką numatytoms išvy-
koms į Rygą ir Taliną.
Uolus tautietis, turizmo
biuro pareigūnas, jai at-
rėžęs, girdi, jei norėjai
ilgiau bendrauti su motu-
le, reikėję apie tai pagal-
voti prieš 30 metų. Ap-
lamai, įvairių tarnautojų
šiurkštumas, klientų ig-
noravimas, nemandagu-
mas ar net stačlokišku-
mas, kažkaip nesmagiai
nuteikė jau ne vieną vie-
šėjusį tėvynėje. Neįpras-
ta buvo ir stovėti eilutėje
atsigaivinti vaisvande-
niais ir gerti iš tos pa-
čios stiklinaitės vos šal-
tu vandeniu praskalautos.
Atrodo, kad popieriniai
išmetami puodeliai būtų,
jau nepaprasta prabanga.
Rodos, tokia smulkmena,
bet net turistams skirta-
me viešbuty imant purkš-
lę, vanduo taškosi į visas
puses, nes nėra neįstik-
linių durų ar bent plasti-
kinės ar medžlaginės
užuolaidos užsitraukti.

Viena pamaldi moteris
vežėsi 8 maldaknyges.
Įtaringas maskvietis
multininkas negalėjęs
suprasti kodėl tiek daug.
Tautietė atsakiusi, kad
kiekvieną dieną ji besi-
meldžianti vis iš kitos.
Tuomet pareigūnas jai
liepęs raštu surašyti
kiekvienos maldaknyges
santrauką. Padėti išgel-
bėjo bruzdėti ir neri-
mauti pradėję kiti kelei-
viai - toks laiko galšini-
mas! Pagaliau, multinin-
kas numojęs ranka ir
"kontrabandą" praleidęs.
Kitas atvejis. Senutė
motina tiek buvo susijau-
dinusi ir paveikta tas ke-
lias dienas Vilniuje pa-
bendravusi su savo se-
nai bemaitytu sūnum, kad
visą laiką jį tik "tamsta"
tevadinusi! Bet, kitų nuo-
mone, patys negalėstin-
giausi buvę amerikiniai
multininkai, nepaprastu
pareigingumu krėtę
grįžtančių mantą, čiupi-
nėje lietuviškus skilan-
džius, dešras, raguolius,
o lietuviškus riešutus
visai konfiskavę. Neatsi-
žvelgiant į visus nesklan-
dumus, vis dėlto tokio po-
būdžio bendravimas su
kraštu, su savaisiais
vyksta ir toliau. Ar atei-
ty klūtys bus didesnės?

STOVYKLOJE APSILANKIUS

Kanados lietuviai skau-
tai savo vienuoliktą sto-
vyklavimą pradėjo liepos
14 dieną, gražioje Romu-
vos stovykloje, Huntsville,
Ontario, apie 150 mylių į
šiaurę nuo Toronto, ir ji
tęsėsi iki liepos 29 die-
nos.

Stovyklos vadovybę su-
darė: Stovyklos viršinin-
kas - j. s. T. Butėnas, ka-
pelionas kun. Stasys Kul-
bis, skautų pastovyklės
viršininkas ir komendan-
tas - ps. M. Rusinas ir
skaučių viršininkė - Da-
nutė Keršienė, ūkio virši-
ninkas - p. A. Grybas ir
kiti vadovai: vilkiukų
- vyr. sk. V. Turinta,
paukštyčių - pask. Aldona
Petraitienė, sportui - Lo-
reta Zubaitė, šaudymui
- skilt. Aušrotas, priežiū-
rai: ūkio - ps. J. Zubienė,
maudymosi - Eglė Ko-
belskytė, pakrančių - vair.
V. Juškevičius, gailėstin-
goji sesuo - p. A. Karpie-
nė, laužavedys - Vilius
Filderis.

Skautų stovykla Romu-
va yra tikrai gražioje
gamtoje ir tyrame ore
apimanti apie 50 akrų
plotą, 14 mylių nuošaliau
nuo didesnių kelių, ap-
juosta ežerais, miškais
ir gana aukštokais kal-
nais. Savo padėtimi sto-
vykla yra lyg ir atskirta
nuo viešojo triukšmingo
gyvenimo, bet užtai joje
vyksta ramus lietuviškas
skautiškas gyvenimas.

Įvažiuojant į stovyklą,
iš tolo matai didelius ir
aukštus vartus ir ant jų
užrašas "ROMUVA"
prie vartų meniškai
įmontuotas pastatas, tai
registracijos raštinė.
Kairėje stovyklos pusėje
didelė lyguma atsirėmusi
į didelį, gražų ežerą. Čia
sporto aikštė, asfaltu iš-

Stovyklos komendantas pask. M. Rusinas raportuoja stovyklos
viršininkui j. s. T. Butėnui.

lieta žaidimams vieta ir
įvairūs akmens pamink-
lai su užrašais. Kiek to-
liau ežero pakrantėje sto-
vi didelis akmens pa-
minklas paženklintas
kryžiumi, o jo šalimais
stovi keturi aukšti stie-
bai, kur vyksta vėliavų
pakėlimų ir nuleidimų iš-
kilmingos apeigos kiek-
viena rytą ir vakarą. Sek-
madeniais čia vyksta ir
pamaldos. Dar kiek toliau,
taip pat ežero pakrantėje,
laužavietė, kurioje vyksta
skautų laužas su visomis
skautiškomis apeigomis
ir skambia daina. Deši-
nėje pusėje aukštas kal-
nas, lyg siena, apaugęs
medžiais ir krūmais.
Kalno pašlaitėje yra iš-
lietas cementinis Lietu-
vos žemėlapis, kuriame
atžymėti Lietuvos miestų
ir upių vardai. Kiek to-
liau stovi keli pastatai
su užrašais: Vilnius,
Klaipėda ir fundatorių
vardai, tai vilkiukų patal-
pos. Šalimais stovi šei-
mininkų pastatas, prau-
sykla, tualetai ir pats di-
džiausias pastatas - val-
gykla su virtuve ir san-
dėliais. Toliau už to pa-
stato, tarp medžių ištisas

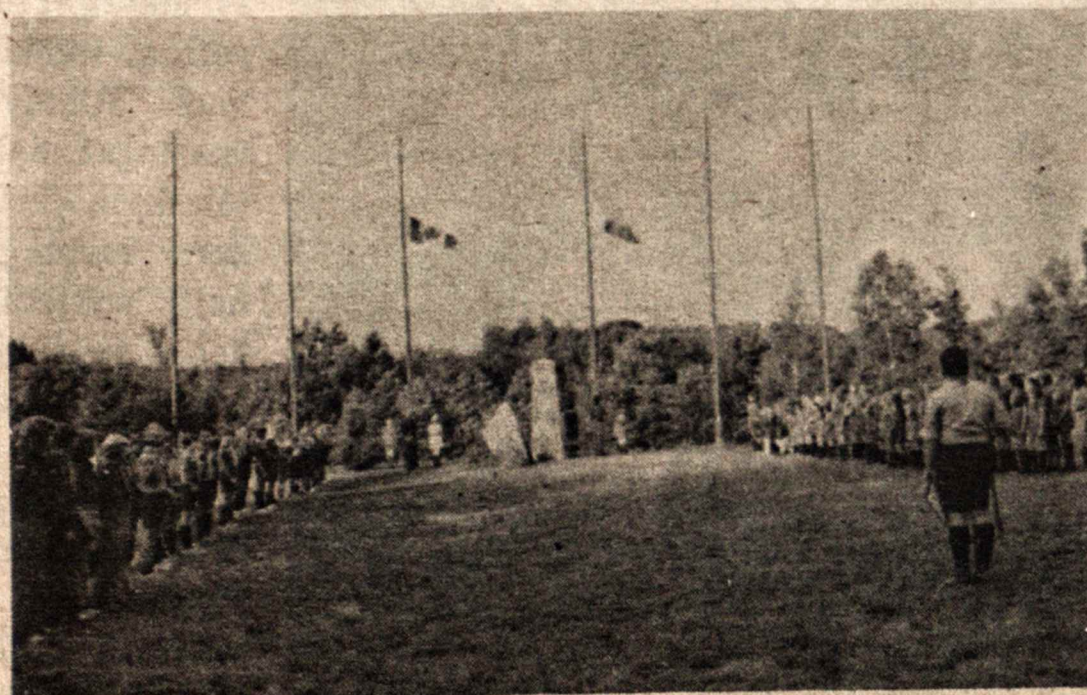
palapinių miestas.

Apie 10 valandą vaka-
ro, trimičiui sutrimita-
vus, stovykloje užviešpa-
tauja visiška tyla ir ra-
mumas. Tik stovyklos
budėtojai, su skautiško-
mis lazdomis būdi ir
saugo. Iš ryto pirmos ke-
liasi šeimnininkės pusry-
čius paruošti. Apie 7:30
vėl sutrimitavus, kaip
karkuomenėje, visa sto-
vykla keliiasi, skuba, ri-
kiuojasi ir komandos
tvarka eina į rytinę
mankštą, praustis ir val-
gyti pusryčius.

Po pusryčių vėl visa
stovykla, savo viršininkų
vadovaujama rikiuojasi
aikštėje vėliavų pakėli-
mui, Kanados, Lietuvos
tautinė ir skautų vėliavo-
giedant Lietuvos Himną
pakellamos į viršų. Čia
skautų ir skaučių, vilkiu-
kų ir paukštyčių viršinin-
kai komanduoja savo vie-
netus ir eilės tvarka ra-
portuoja stovyklos ko-
mandantui kas per naktį
įvyko, kiek savo žinioje
turi žmonių, Komendantas
iš visų vienetų priėmęs
raportus komanduoja
- stovykla ramiai ir su
raportu eina prie Sto-
vyklos viršininkų. Šiam
itraportavus, stovyklės
viršininkas padaro savo
pranešimą ir skautišku
šūkiu pasveikina - Būdėk!
Visi griausmingai atsako
- Vis Būdžiui!

Vėliavas pakėlus seka
dienos užsiėmimai: sto-
vyklos gražinimo darbai,
pletūs, sportas, maudy-
masis, poilsis, vakarienė,
vėliavų nuleidimo iškil-
mingos apeigos ir links-

(Nukelta į 11 psl.)

Nuleidžiant vėliavas.

Mažoji Lietuva

• NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS • PRIEDAS NR. 3

RAŠYTOJOS TRAGEDIJA

Mažosios Lietuvos rašytoja, Ieva Simonaitytė, laiko nuo laiko pasireiškia okupuotos Lietuvos spaudoje straipsniais. Savo igimtu talentu ji sudomina skaitytoją, nes ji vis ką nors naujo atranda ir, kas per dešimtmečius yra užuomaršos dulkių užnešta, naujai atskleidžia. Taip ir prieš porą savaitių vilniškėj "Tiesoj" tilto šlame straipsnyje "Prie Minijos vingio", skaitome idomų praeties epizodų iš Priekulės.

Priekulė yra bažnytkaimis apie 20 km nuo Klaipėdos. Ten, ant Minijos upės kranto stovi nedidelis mūrinis pastatas. Ne daug kas prisimena, kam jis priklauso, bet Ieva Simonaitytė savo straipsnyje žino apie jį šitaip parašyti:

Kitas idomus senovės liaudžiai dalykas buvo masonai (vokiškai Freimaurer). Prie Minijos tilto buvusio dvaro (beje, keista, bet Priekulė susidėjo tik iš dvarų) gyveno dvarionis, kurio pavardę užmiršau, ir buvo masonas. Tai jis ir buvo tas, kuris pasistatydino ant Minijos kranto, nežinau, gal tai koplyčia, gal tai lavoninė, — kaip žmonės kad kalbėdavo.

Jo legenda labai graži.

Kai jis jau ruošėsi mirti, o masonu numirti būtų buvusi didelė nuodėmė, jis norėjo ir jam reikėjo pasitraukti iš masonų ložės „Memfis“, kurios nuolatinė vieta buvo Klaipėdoje. Jis įsakė namie pakurti krosnį, o pats susitvarkė, nežinau kiek, pastatė iki Klaipėdos, įlėjęs į ložę, pavogė savo paties kraują pasirašytą dokumentą ir, įsėdęs į karietą, varė arklius, kol tie parkrito. Tada sėdo į kitą pastotės karietą, kur taip pat nuvarė arklius ir taip, kol parskubėjo namo ir į pleškančią krosnį imė savo parašą. Ir tai, anot nelabai įtikinamos legendos, buvęs ne tik dokumentas su jo kraujo parašu, bet ten sėdėjęs pats velnias, nes krosnis drebėjusi, jam degant.

Ta masonų koplyčia dar ir šlandien tebestovi ir yra lankoma ekskursantų.

Ieva Simonaitytė jau anketyvesniais laikais labai mėgo savo Aukštųjų Vanagų smiltynus, pušynus ir šilus. Ji mėgo ir Priekulę su Minijos upės krantais.

"...Ir man Klaipėdoj gyvenant nieko mielesnio nebuvo, kaip šeštadienio vakarais atvažiuoti į Priekulę, pasimti viešbutėlyje kambarį į Vingio parko pusę ir kone per naktį klausytis lakštingalų suokimo, kol pradėdavo gegutė kukuoti. Tada užmigdavau ir miegodavau..." — rašo Simonaitytė.

Ir šlandien rašytoja turi Priekulėje savo namelį, kuriame ji gyvena vasaros metu.

Kai Ieva Simonaitytė rašo apie savo kraštą, ji tiesiog žodžiais piešia Klaipėdos krašto vaizdus. Ir ji pati persiėmusi tiekiamą medžiagą, nes jos kalba yra tokia gyva, tokia vaizdi ir paįvairinta visokiomis puošmenomis. Jos vaizduojamieji tipai yra įvairūs, margi ir su visokiomis ypatybėmis.

Žinoma, vėlesnioj jos kūryboj, sovietinės aplinkumos skatinama, ji turi į Klaipėdos krašto senųjų lietuvininkų gyvenimą įnešti tokias savybes, kurios tikrovėje jlems visą laiką buvo svetimos. Čia jau tokia visų Sovietų sąjungoje gyvenančiųjų rašytojų dalia.

Tačiau, nežlūrint visų aplinkybių, jos didelio talento ir didelio vardo šių dienų lietuvių literatūroje, Ieva Simonaitytė turi vieną charakterio neigiamybę ar dvasinę problemą, kurią, apgalvotinu būdu, ji negali nugalėti.

Tai jos didelis kartelis ir neapykanta tiek dabartinams, tiek dar labiau jau mirusiems Maž. Lietuvos veikėjams. Ant to kartelio akmens ir nuolat suklumpa mūsų garblosi rašytoja. Tai ir tampa jos asmeninė tragedija, kurios ji gal būt pati ir nejaučia.

Rašytojos neapykanta tautiškai nusistačiusiems Maž. Lietuvos veikėjams nedaro jokių išimčių. Savo pažiūrų išvirmose ji neaplenkia net tokio Maž. Lietuvos dvasios galiūno, kaip dr. Vydūno. Ji jį net žmogžudžiu išvadina / Ieva Simonaitytė : "Nebaigta Knyga" 1965 m. psl. 246 /.

Kaip žinome, dr. Vydūnas šlandien okupuotos Lietuvos jaunimo yra naujai atrastas. Studentai vaidina jo veikalus. Jis užima garbingą vietą lietuvių rašytojų muziejuje ir apie jį rašomos knygos bei studijos. Tat kaip šlandien turi jaustis mūsų rašytoja, kuri prie aštuonis metus taip juodino dr. Vydūną? Juk spausdinto žodžio neištrinsi, knygos puslapių neišplėši.

Bet šis jos savotiškas ir neigiamas palinkimas yra stipresnis už betkokią patirtą skaudžią pamoką ar apturėtus nemalonumus. Taip ir minėtame "Tiesos" straipsnyje "Prie Minijos Vingio", ji dabar pasišovė pažeminti kitą žinomą Mažosios Lietuvos veikėją, kun. prof. dr. Vilių Gaigalaitį.

Kun. prof. dr. Vilius Gaigalaitis visus nuopelnus Mažajai ir Didžiąjai Lietuvai šioje vietoje neįmanoma suminėti. Jo atminimui pagerbti reiktų plačią ir išsamių straipsnių. Gal tik galima priminti, kad prof. Gaigalaitis buvo didelis bažnytinis ir politinis lietuvių veikėjas Mažojajai Lietuvai. Jis kelis kartus buvo išrinktas į Prūsijos karalystės seimą, kuriame visą laiką gynė Maž. Lietuvos lietuvių teises, ypatingai dėl lietuviškos kalbos išlaikymo. Pirmojo pasaulinio karo metu jis vyko net pas žymų vokiečių generolą V. Ludendorff, prašydamas palengvinti vokiečių okupacijos naštą Didž. Lietuvoje.

Žinoma, kad kovoje už lietuviškus reikalus jis turėjo daug priešių. Dar ir šlandien Wolfenbuttelio bibliotekoje, kurioje randasi garsioji "Lietuviškoji Postilė", prie šios senos knygos

Kun. prof. dr. Vilius Gaigalaitis

pridėtas nacių prierašas, kad prof. Gaigalaitis buvęs vokiečių "ėdikas" (!) (Detshenfresser).

Jo vokiečių politiniai priešai, siekdami jį sukompromituoti, nevengė jokių priemonių. Vienu metu vokiškieji liberalai ir socialdemokratai buvo papirkę laikraščio redaktorių, kuris įdėjo žinią, kad selmo atstovas, kun. prof. dr. Gaigalaitis, buvęs sutiktas vienoje linksmoje Berlyno svetainėje. Kad apgynus savo asmeninę garbę, prof. Gaigalaitis buvo priverstas redaktorių paduoti į teismą. Teismas, žinoma, už šmeižtą redaktorių nubaudė ir, prof. Gaigalaičiui reikalaujant, priteisė, kad teismo sprendimas būtų paskelbtas ne tik Berlyne, bet ir Tilžės, Karaliaučiaus ir Klaipėdos laikraščiuose.

Rašytoja Ieva Simonaitytė savo straipsnyje ypatingai išryškina daug kam žinomą faktą, kad prof. Gaigalaičio žmona buvo vokiečių. Bet klaipėdiškiai gerai žinojo, kaip ji rėmė savo vyro darbus. Nebuvo joks "Sandoros" parengimas ar šventė, kur nematydavai prof. Gaigalaičio žmonos. Tik jos dėka šiam didellam kovotojui už lietuviybę ir pasisekė 1940 m. pasitraukti iš Kretingos į Vokietiją. Jų turtą, kaip baldus, knygas, muzikos instrumentus jau buvo "pasisavinę" naujieji Lietuvos šeimininkai — rusai.

Savo šeimos įtaka Gaigalaitienė stengėsi apsaugoti savo vyrą ir nuo nacių užsipuolimų, nors jis ir reguliariai turėjo prisistatyti geštapui tardymams. Jo ranka rašyti užrašai vaizdžiai paliudija jo anų laikų skaudžius pergyvenimus.

Bet mūsų garblosi rašytoja vis ką naujo "suranda" apie prof. Gaigalaičio asmenį. Lyg pasi juokdama ji rašo:

"Paskui tasai barzdyla (Prof. Gaigalaitis) persikėlė į Kauną ir

(Nukelta į 16 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Rašytoja Ieva Simonaitytė priekuliškiu tarpe, Vingio parke 1962 m. vasara.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių 5½%
šėrus ir sutaupas 6½%
už vieno metų terminuotus indėlius 7½%
ir 3 metams 8%

Duodame:

asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$4.300.000

STOVYKLOJE APSILANKIUS...

(Arkelta iš 9 psl.)

mas skautų laužas, kur per kalnus ir miškus aidė lietuviškos dainos.

Sekmadienį, atvirame ore buvo iškilmingos pamaldos ir Ažuolo pasodinimas, kuriuo metu iš jaunųjų skautiškų krūtinų galingai nuskambėjo daina — Lai gyvoja Lietuva, kaip tas didis azuolas...

Stebint visą tą lietuvišką, jaunatvišką gyvenimą skautų stovykloje susimąstai žmogus ir per skruostus nurieda gaili ašara — dėl ko šis mūsų gražus lietuviškas jaunimas neturi laimės džiaugtis ir gyventi pilnu lietuvišku gyvenimu savo tėvų žemėje, dėl ko mūsų tautinei vėliavai nėra vietos šiandieninėje Lietuvoje, dėl ko mes negalime džiaugtis savo laisve, kaip kitos laisvos tautos. Tačiau viltingai ir tvirtai tikėkime, ateis diena ir Lietuva vėl bus laisva. Tada, dainuosim dainas — nebus užtvaryti keliams...

Tu jaunime, kaip ir mes vyresnieji, dar daug ką matysite savo gyvenime ir daug ką pamiršite, bet stovykloje praleistų gražių dienų niekad nepamiršite, nes čia jau-

nystė, čia lietuviška daina ir bendras skautiškas gyvenimas liks jums gražiausiu prisiminimu jūsų gyvenime. Jūsų aussyse ilgai, ilgai skambės dainos žodžiai: Tu prisimeni kaip mes stovyklavome... Tad dainuok ir būdėk jaunime dėl savo tėvų žemės laisvės!

Stepas Jakubickas

toronto

GRAŽIAUSIA DOVANA

Žmonės dažnai gėrėsi viešų progų, įvairių minėjimų, bei didesnių švenčių kalbėtojais. Juos komentuodami, kartais ir pagražintai aprašo, nepagailint saldesnių epitetų. Nepagailint net kantrybės klausant nebe kartą girdėtą mūsų buvusią didybę, kai narsiojo kunigaikščio žirgo kojas skalavo Juodųjų jūrų vandenys (ne girdė arklius, kaip kartą išsireiškė vienas prelegertas). Bet tuo pačiu neatkreipiamas dėmesys į pamokslininko žodžius. Nepastebima jo skelbiamas mintis. Tik retais atvejais viešai pasigėrėma girdėtu pamokslu, dar rečiau jis pakomentuojamas. O būna juk atveju, kai ga-

baus pamokslininko, gero kalbėtojo, žodis sužavi klausytoją ir geriau ar blogiau paruoštoje dirvoje idiegia daugiamečio pasėlio daigą.

Vienas toks atvejis buvo prasidedančios vasaros sekmadienį Toronto Prisikėlimo parapijos klebonui sakant pamokslą. T. Placidas Barius vaizdingai atgaivino tik ką išklaustos Evangelijos tiesas, nušviečiančias melle Kūrėjui ir savo artimui. Gerai paruoštame, citatomis perpintame, pamoksle T. Placidas aiškino kas yra melle. Nusileisdamas iš Evangelijos apibendrintų idealų, pamokslininkas ryškiais pavyzdžiais apibūdino ir žemiškąją melle. Jis nušvietė melle didybę, jos nenugalimą jėgą, o, priešingu atveju, jos tuštumą ir net į kraštutinumą išėinančią neapykantą. Pamokslininkas sakė, kad melle esanti viena iš kilniausių sąvokų, ji esanti lengvai išreikština, bet daugeliu atveju neįmanoma ir net nepasiekta. Paprastoje melle apraiškoje užtenka tik nuoširdaus artimo įvertinimo, jo supratimo, ištiesiant pagelbos ranką. Savo tikrąja prasme išugdyta melle labai paliečia žmogų, apgaubia jį tartum šviesos aureolė, nulemia net jo ateitį. Tikrasis melle pojūtis suartina žmones, juos suriša, padaro nedalomo vienetą pavyzdžiu. Priešingu atveju, skubančio gyvenimo sūkuryje kilnūs melle jausmas lieka neišreikštas. Dažnai jis tampa neįvertintas, o dažniausia lieka net nepastebėtas.

Ilustracijai pamokslininkas T. Placidas paminėjo rusų rašytoją Levą Tolstojų, kai anam kartą einant gatve, tarp kitų praeivių jį susitiko pavargėlis ir paprašė išmaldos. Žymusis rašytojas išklausė pavargėlio prašymą ir nuoširdžiai atsakė: "Brolau, aš tau mielai ką nors duočiau, bet šiuo metu prie savęs nei mažiausio skatiko".

Tokiu atsakymu ir rašytojo parodytu dėmesiu, pavadinant jį broliu, pavargėlis buvęs labai paveiktas. Jau Tolstojui nu-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5¼% už depozitus
6% už šėrus
6% už taupymo s-tas
7% už 1 m. term. dep.
7½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgicijus

Kapitalas — virš šešių milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryna svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sažiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA **Baltic Exporting Co.**

Telefonas LE 1-3098

480 RONSEVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO

Savininkai A. ir S. KALŪZA

tolstant, rašytoją pasiekė džiaugsmingas pavargėlio šauksmas, kad pavadinimas jį broliu, buvusi jam didžiausia dovana.

S. Pranckūnas

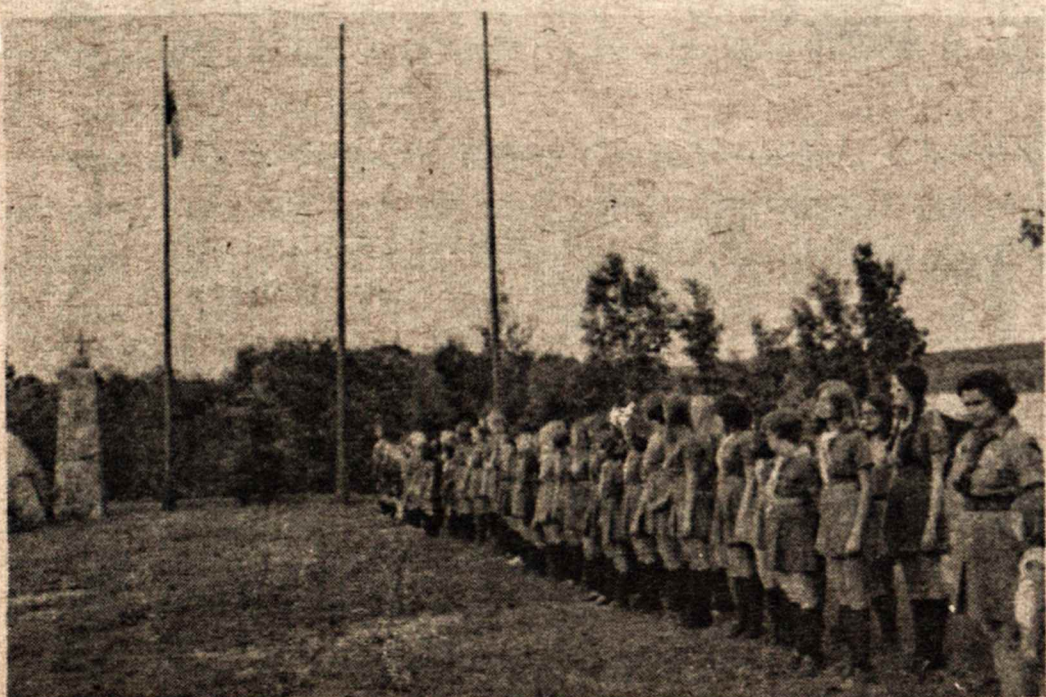
ATVIRA MEILĖ IR PAGARBA

Prireikė mums naujų užuolaidų. Vaikščiojome ir šen ir ten, vis neradami tinkamų. Pagaliau užsukome į stambią užuolaidų parduotuvę Toronte. Vaikštome ir žiūrinėjam, staiga prieina vyresnio amžiaus žydų tautybės pardavėjas. Pradėjo rodyti ir aiškinti prekes. Mudu su žmona pasikeitėme keletą minčių lietuviškai. "Ar nebūsitate lietuviai?", paklausė angliškai pardavėjas. Atsakėme taip. Pasakė esąs kilimo iš Klaipėdos, jo tėvas turėjęs "Salamander" avalynės parduotuvę Liepojos gatvėje. Baigęs vokiečių Luizės gimnaziją. Pabėgęs iš Klaipėdos per Švediją 1938 m. Per Londoną, Kubą ir New Yorką

pasiekęs Kanadą ir apsigyvenęs Montrealyje. Į Torontą atsikėlęs prieš keletą metų, kai Quebeco provincijoje prasidėjo neramumai.

Pasipasakojo, kad jo tėvams pavyko pabėgti iš Klaipėdos prieš patį "Anschlussą". Vidutinio ūgio, tankiais pražilusiais plaukais, vis dar žvalus, stiprus ir judrus. Matyti sportininko būta. Pasakojo jis apie savo jaunystę Klaipėdoje Lietuvos laikais, net pamiršo rodyti prekes. Prisiminė Lietuvos nelaimę, minėjo prezidentą A. Smetoną ir kitus to meto jam žinomus politikus. Sakėsi pamiršęs lietuvių kalbą, bet vis dar kalbėjo grynai ir gražiai tarsena. Prisiminė išrikiuotus Lietuvos karius Klaipėdoje, kai jie rikiuotės metu, staigiu judėsiu pasiekdami galvą, išsirikiuodami išsiskaičiuodavo: pirmas, antras — pirmas antras...

Iš jo išraiškos, tone ir kalbos sklido atvira melle ir pagarba Lietuvai. In

Skautės rikiuojasi vėliavų nuleidimui.

PINIGAS IR VEIKLA

Gyvename tokiuose aukas – tikrai svarbiems kraštuose, kur be pinigų nėra įmanoma jokia didesnė veikla. Pinigų tad tenka kaip nors pasidaryti. Blogiausias pasidarymo būdas yra nepabaigiamai prašyti visuomenės paramos. Lietuviška visuomenė yra labai jautri lietuviškiems reikalams ir aukoja jau visą eilę metų, gi yra nemaža tokių lietuvių, kurie palaiko šiuos reikalus tikrai didėle savo sunkiai uždirbtų pajamų dalimi. Šio rašinio tikslas nėra ką nors užgauti, bet tik pažiūrėti, ar negalima veikti tautai, ar negalima ir veikti, ir pasidaryti lėšų, bent jau tiek, kad veikla pati padengtų savo išlaidas, paliekant visuomenės

GERAI IR BLOGAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

vainikuoja, turbūt, iš piešmens laikų užsilikusių, bet niekur nespausdinamu pasakymu. "Anos tokios glušos ka nei varlių romyt nemoka".

Darosi liūdna, kada savo tarpe turime neva inteligentus, norinčius, bet neišgalinčius visuomenininkus. Dėl savų nepasisekimų pykstančius, bet kaltininkų ieškančius ne savo kiemuose. Nors ir penktąjį ar šeštąjį kryželį einančius, bet save tebelaikančius "jaunuoliais". Jiems tektų palinkėti ne greito išmirimo, bet skubeseio subrendimo.

F. Misiulis
Chicago, USA

Štai, kurioje nors bendruomenėje viena valdyba ar organizacija sugeba pasidaryti pinigų savo veiklai, kita nesugeba, o trečia sugeba tik išleisti, kas būtų kasoje. Pastaruoju atveju, paaiškinama, kad ne pinigų svarbu, bet veikla, pamirštant, kad kai nebebus nieko kasoje, nebebus ir veiklos, nežiūrint kiek ji būtų tautiškai svarbi.

Tas tautiškas "svarbumas" atrodo jau įleidęs į mūsų veiklos psichologiją gilius šaknis. Palengva einama prie to, kad manoma, jog juo veikla išlaidesnė, tuo jau ji tautai svarbesnė. Juo ištaigingesnė, juo labiau švytinti, tuo įtakingesnė, geriau reprezentuojanti mus. Daugelis mano priešingai. Mano, kad tai tik būdas kitam veikėjui išeiti iš vėžių. Tik reprezentuoti ir nieko neveikti. Nieko apčiuopiamo nepadaryti per savo kadencijos laikotarpį. Nebent planuoti dar labiau švytinčią veiklą visuomenės sąskaiton.

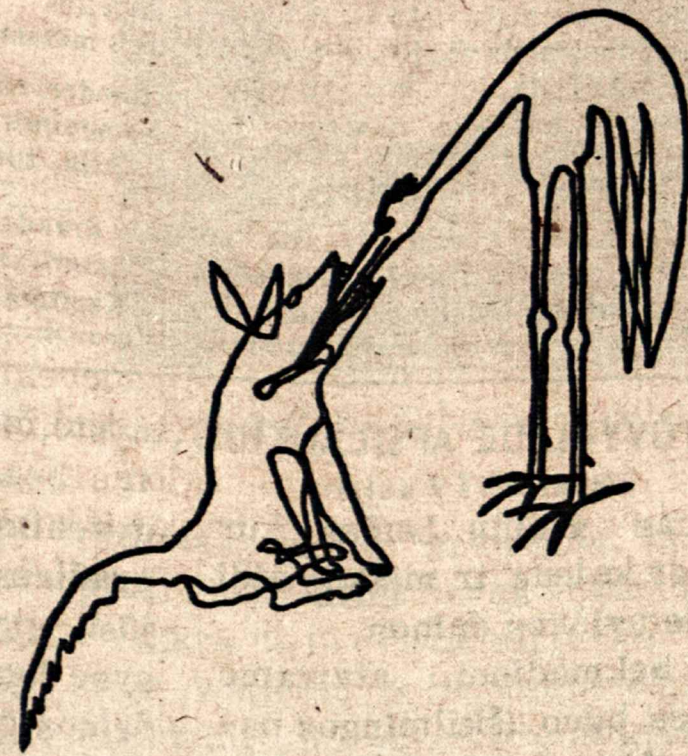
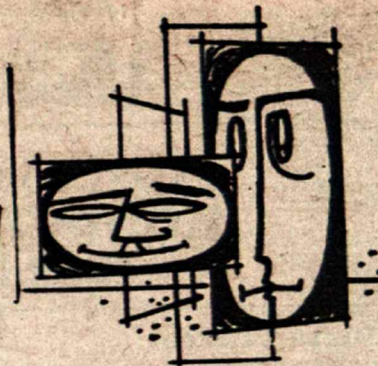
Kodėl tad nepagalvoti kaip tvarkyti tą veiklą, kad ji pati save išlaikytų? Įdėjų bei minčių mums lietuviams niekad netrūkė. Kiek mes, savo laiku, nebuvome prigalvoję visokių fondų? Vargas yra tas, kad, susirinkę posėdžiui, veikėjai nori būtinai išryškėti. Būtinai "įamžinti" savo pavardę. Galų gale, kam susirinkta? Reikia ką nors išgalvoti,

tad ir išgalvoja. Kiek tokie sumanymai yra pareikalavę laiko ir pinigų ir dingę be naudos? Kiek dar dings? Gi pavarčius tautų žmonių istoriją, jos tokių ar kitokių organizacijų veiklą, aiškiai mato si viena: daugiausia nudiurbama kukliai, be trūkšmo, be pompos, turint aiškų tikslą ir pasidarius. Iš anksto darbo planą. Pasirodo, kad reprezentacija mažiausiai ką galima pasiekti. Kitą sykį galima ištraukti iš kurio svarbaus asmens palankesnę žodį ar pažadą, bet tiksliai tam, kad jis laikui atėjus, padarytų taip, kaip jo paties interesus diktuoja. Iš kitos pusės, esame nekartą skaitę svetimoje spaudoje keistų pastabų dėl perdėlio ir nepagrįsto tokios ar kitokios veiklos išlaidingumo.

Tad laikas būtų pagalvoti, kad kiekvienas sumanymas būtų pagrįstas, bent gera dalimi, savo mis pajamomis. Tokiai veiklai šiuose kraštuose yra daug galimybių. Tas priverstų veikėjus veikti sumaniau, produktingiau. Visuomenė tada būtų mažiau kritiška, galėtų daugiau padėti patiemis gyvybiškiausiems reikalams, pavyzdžiui, labiau paremti spaudą, kuri sunkiai verčiasi. Gi be geros spaudos yra lygu būti kaip be rankų. Paremti mokyklas ir gimnazijas, nes jose auga mūsų tautos ateitis. Paremti taip pat jaunimo veiklą, nes nuo jos priklausys išeivijos ateitis.

S. Šetkus

KREIVI VEIDRODŽIAI

VISUOTINA ŽODŽIO LAISVĖ

Susitikę draugai prie bokalo.
nutarė leisti naują žurnalą:

liberališką, atvirą žodžio,
kiekvienam, net ir priešui, duodant
proga savotiškai įrodyti.

Tik fašistų ir vlikų nedėt nei žodelio.

NUSIVYLĖS DAILININKAS

Senas pensininkas iš Radviliškio
nutarė mestis tapybon akriliškon:
atydžiai apžiūrėjo Račkaus ir Urbono darbus,
nusipirko visus reikalingus dailės padargus,
kūrė visą parą – tada išmetė viską pavargęs,
nes, anot jo, tapyba dalykas nevyriškas.

Parašė: Jonas Beduonis
(poetas iš Dievo malonės)

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS
NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ ŠKELBAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILĖRAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.
Metinė prenumerata tik \$7.00
KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50
636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

KULTūros BARAS
KLUBO VALANDOS
4-10 val. pirm. - ketv.
4-12 val. penktadienis
10-1 val. šeštadienis
12.30-10.30 val. sekmadienis
TAPYK IR SKOLINKIS
FONDAS
v. vilkaičio fotografama.
BALTO
palanga Travel
AUKOKIM
IR GERAI, IR BLOGAI...
AUSTRALIUJE 1973m.

VARDAN TOS, CIVILIZACIJOS...

Yra dalykų bei daiktų, kurie vienodai atrodo iš įvairių pusių į juos žiūrint. Linija atrodys kaip linija, nesvarbu kaip į ją bežiūrėtum. Bet ne miškas. Miške būdamas, miško nematai. Matai tik jo medžius. Ir ne kalną. Ant kalno užlipęs matai tik slėnį, bet ne kalną. Tik nuo slėnio gali kalnu grožėtis.

O kaip žiūrėti į miestą?

Norint pamatyti kaip tikrai atrodo miestas, - reikia virš jo iškilti. Tokią progą turėjau, paskraidęs virš Montrealio helikopteriu.

Tas miestas atrodo gražus, kol esi jo gatvėse ar parkuose, bet pakilus virš jo, jau kitas vaizdas gaunasi. Žiūrint į Montrealį iš padebesių, net kūmas eina pagaugais. Nesinori tikėti, kad mūsų miestas toks baurus ir nepaprastai sužalotas.

Biaurūs geležinkelio bėgiai iš visų pusių supiaustė miestą. Traukiniai sustabdo judėjimą net ir miesto centre. Tiesiog gėda prisipažinti, kad Montrealis dar šimtmečiu atsilikęs nuo Europos valstybių, kur traukiniai, net per ūkininkų keliukus praeina virš jų, nesulaikydami karvių ar avių judėjimo.

Ir miesto burmistras nieko nedaro.

Vadinasi, čia biznio ir civilizacijos reikalavimai.

O tas baisus Trans - Canada plentas. O tu, Jeruzale. Išsirangęs, jis smeigia per pačią Montrealio širdį. Vicouy miesto jis išsiskeričia ir, nelyginant oktopas, laiko pačiupęs visą pietinę miesto dalį. Ant jo, pamažu kaip tarakonai, juda automobiliai, bet cementinis oktopas ramus.

Jis pilkas žiemą ir vasarą, jis šaltas žiemą ir vasarą. Koks baisus žmogaus rankomis padarytas daiktas.

Bet civilizacijai jis reikalingas. O ypatingai - bizniui.

Kiek daug gražių ir senų pastatų tas cementinis oktopas sunaikino. Kiek daug išdidžių topolių griuvo nesulaikę to bauriaus smako.

Bet civilizacijos reikalavimų negalima stabdyti, nes biznis nusmuks.

Tiesa, ne visi medžiai griuvo. Plento pakraščiuose dar yra stovinčių medžių, bet jie sausi. Traktoriai nugrandė jų žieves ir buldozeriai nulaužė jų šakas.

Civilizacijos įrankiai juos nugalejo.

Ir niekas jais nesirūpina. Nenuitūpia ant jų joks paukštis. Net ir šunys nesustoja prie jų kilstelėti savo kojų.

Kaip liūdna žiūrėti į nudžiūvusį ir apleistą medį. Nesirūpina juo nei miestas, nei Salvation Army.

Bet civilizacija to nereikalauja.

Šv. Lauryno upėje matosi įvairiaspalvės didelės dėmės. Ar jos juda ar ne, - sunku pasakyti. Tos dėmės yra sunaudota alyva ir kiti chemikalai.

Tiek daug vandens aplink Montrealį, bet nėra nė vienos pėdos, kur žmogus galėtų nors kojas sušlapinti. Visą užteršė civilizacija.

Bet civilizacija neįsako žmogui maudytis. Neįsako ir biznis, kadangi civilizacija ir biznis neduoda laiko žmogui nusimaudyti.

Prie upės griaujami EXPO 67 paviljonai. Čia bus išlietas asfaltas ir vieta vadinsis "Parking". Ne tik gražūs paviljonai, bet ir žalia žolė, žydinčios gėlės ir paminklai užleis vietą "Parking".

Gal kam ir gaila, bet civilizacija ir progresas be "Parking" neegzistuoja.

Rytinėje miesto dalyje dar tebežaliuoja didingas golfo laukas ir botanikos sodas. Bet neilgam. Ten bus pastatyti pigūs cementiniai namukai olimpijados atletams. Tik dvidešimčiai dienų.

Tik dėl trijų savaitių tiek daug žalios erdvės auksa miestas.

Gal kam ir gaila, bet civilizacija to reikalauja.

Netoli Verduno praskrendam virš vienos salelės. Čia buvo tikras laukinių ančių rojus. Čia jos perėjo, augino savo mažylius ir netrukė civilizui.

Bet civilizuoti žmonės - krikščionys jas iššaudė, nes nekaltų paukščių šaudymą jie vadina medžiokle.

Gal kam ir gaila, bet civilizacija privalo egzistuoti.

Kyla vėjas. Klykauja, prieš vėją skrisdamos žuvėdros. Gudrios tos, gyvatės, žuvėdros. Jeigu jos pavėjuol skristų, tai vėjas jų visas plunksnas sulaužytų, o tada - Amen skridimui.

Bet ar ilgai jos atsilaikys prieš civilizacijos vėją?

Helikopteris nusileidžia. Iš visų pusių - tūkstančiai automobilių. Pakvėpavus tyru oru, nosis pradeda šiaušti. Nepatinka jai benzino tvaikas. Nosis protestuoja. Čiaudi, bet neilgam.

Civilizacijos pagamintas oras sutvarko kiekvieno nosį.

M. Čapkauskas

montreal

SUSITUOKĖ A.
PETRAUSKAITĖ

Š.m. rugpjūčio 4 d., Maince, Vokietijoje, susituokė buvusi Šv. Kazimiero parapijos choro dirigentė, Aegidija, Ingrida Petrauskaitė. Jaunosios vyras, Claus Schweddas, yra urmo pirklys. Jo tėvai yra kilę iš Mažosios Lietuvos, Isrutės miesto.

Vestuvės buvo labai gražios su įvairiais rytprūsietiškais, lietuviškais ir kanadiškais vestuvinių papročiais. Iš Montrealio vestuvėse dalyvavo jos pusseserė Beate Lymantaitė, kuri ir buvo pirmoji pamergė, su tėvais. Taip pat vestuvėse dalyvavo jos pusbrolis iš Amerikos.

Aegidija Petrauskaitė - Švedienė yra numačiusi baigti muzikos studijas Mainco universitete. Šiuo metu jaunieji jau statosi namus, o vestuvinei ke-

● Petruliui Ed. ir jo sužadėtinei Dalei Sabalytei buvo surengtos priešvedybines staigmenos. Edžiui pas tėvus Petrilius ir Dalei ta pati vakarą pas Petrilienės brolių - Bu-nius. Daug Edžio ir tėvų draugų vyrų susirinko pas Petrilius, kurie linksmiai praleido šeštadienio vakarą, gal kiek rimtesnėje nuotaikoje moterys, kurios pagerbė Dale beabgiančią "jaunasias" dienas.

Buvo atvykę iš Bostono tėvas Jonas Petrulis, kuris ten verčiasi statybos bizniu ir Petrilienės sesutė Adomavičienė su sūnum.

Ilonei išvyko į Speasarto kalnus. Dalyvis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiko saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Skambinkite visokiais atvejais telefonais: 366-6237, 3696.

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

VAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

MARCELEI PTAŠINSKIENEI Lietuvoje
mirus, jos sūnui Albinui ir šeimai reiškia-
me giliausią užuojautą

Emilija ir Jonas
Paunksniai

Mirus JURGIUI SUSČEVIČIUI, jo žmonai
Lydijai, dukrai Juratei ir visiems giminėms
liūdesio valandoje reiškiamo gilia
užuojautą

Budvilu šeima

JURGIUI SUSČEVIČIUI mirus, jo žmonai
Lydai, dukrelei Juratei nuoširdžią užuojau-
tą reiškiamo

Lena ir Juozas Asipavičiai

winnipeg

IR VĖL TAUTYBIŲ
FOLKLORAMA
WINNIPEG

Buvęs Tautybių Meno Tarybos pirmininku Ma-

nitoboje C. Cemchyshyn, kuris yra paskirtas aukštesnėms valdžios pareigoms, 1970 metais Winnipege įvedė tautybių savaitę, kuri oficialiai įgaavo vardą "Folklorama", nors dar ją galima pava-

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
278 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

Dr. V. Giriuniėnė
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL.
TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 ST. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

dinti "Festivalis" arba net ir kitaip.

Folklorama Winnipege ruošiamą kiekvienais metais. Čia pirmą kartą ji surengta 1970 - tais ir tęsiama išties penkių metų. Paskutiniai metai folkloramai rengti bus 1974 - ji ir po to, kaip to - kios, Winnipege daugiau ir nebebus. Šis tautybių festivalis iškilo per Folk Arts Council, kuri bene jį daugiausiai ir rėmė. Be jos piniginiai ją remia Manitobos provincijos valdžia ir Winnipego miesto savivaldybė. Folkloramos steigėjui perėjus dirbti kitur jo įpėdiniu liko teisininkas Julius M. Koteles, vengras, gimęs Winnipege, ir yra įvairių organizacijų veikėjas.

Folklorama '73 Winnipege suruošta š. m. rugpjūčio 12 - 18 dienomis. Folkloramoje dalyvauja virš 30 - ts tautinių grupių. Jos visos turi atskirus paviljonus įvairiose miesto vietovėse. Lankytojas, nusipirkęs Folklorama '73 pasą, jame ras visų tautybių paviljonų adresus. Čia lankytojas pamatys įvairių tautų meną, tautinius rūbus, šokius, pasiklausys dainų, matys įvairiausių knygų bei meno paveikslų. Autobusai kursuos nuo paviljono iki paviljono ir jie nieko nekainuos, kurie bus įsigiję folkloramos pasą. Tautybių paviljonuose įrengti bufetai su įvairiausiais gėrimais bei maisto produktais.

Šiais metais rinkimuose į grožio karalaites iš lietuvių dalyvauja studentė Niole Žiminskaitė, kuri gražiai kalba ir rašo lietuviškai.

Paviljonai atidaryti rugpjūčio 12/sekmdienio/d. vakare 6 val. iki 12-tos ir tęsiasi visą savaitę. Rugpjūčio 18 d. bus paskutinė ir įdomiausia diena. Prie Centennial Concert Hall ir Manitobos muziejaus ant laiptų platformos bus Folklorama '73 gražuolės rinkimai, vainikavimas ir dovanų paskirstymas.

Į šitokią festivalį verta atsilankyti ne tik vietos lietuviams, bet ir iš kitur, atostogaujantiems bei per Winnipegą pravažiuojantiems. Tad mielas lietuvi, jei pro Winnipegą

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

tuo metu keliausi, nepamiršk sustabdyti savo mašinos ir aplankyk nors lietuvišką paviljoną, kuris bus lietuvių parapijos salėje: 432 Elgin Ave., Winnipeg 2, Manitoba
Tel. rev. J. Bertašius
943 - 8925

Neužmirškime, kad šis lietuviškas paviljonas jungiasi į tautybių savaitę yra ne kokiais komerciniais išskaičiavimais,

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas.

11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

bet grynai tautiniais motyvais suorganizuotas. Tai visa daroma, kad ir mes, lygiai taip pat pasirodytume veiksmingi, kaip ir kitos tautybės.

K. Strikaitis

Mokytojai A. A. ZINAI PIEČAITIENEI mirus, vyrą Juozą, sūnus Rimą, Liną, Arą ir Danių, tėvus ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi -

Montrealio lietuvių šeštadienines mokyklos mokytojai ir Tėvų Komitetas

Didžio skausmo valandoje, A. A. ZINAI PIEČAITIENEI mirus, mielą prietelių ir skautininką Juozą, jo sūnus ir gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime - Stasys Naginonis su šeima

ZINAI PIEČAITIENEI mirus, nuoširdžiai išgyvename netekimo skausmą ir liūdime kartu su jos vyru Juozu, sūnumis, tėvais ir visais artimaisiais.
ILONA IR ROMAS MAZILIAUSKAI

Mirus ZINAI PIEČAITIENEI, jos vyrui Juozui, sūnums, tėvams ir broliams gilia užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime -
Birutė ir Česlovas Joniai

ZINAI PIEČAITIENEI mirus, jos vyrą Juozą ir sūnus, tėvus ir brolius nuoširdžiai užjaučiame -
Valerija ir Liudas Stankevičiai

ZINAI PIEČAITIENEI mirus, jos vyrą Juozą, vaikus ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame - Antanas Stasaitis
Montrealis ir
Vincė ir Stasys Veitai,
Oshawa, Ont.

žlu ar paslžadu, privalau
ryžtis ištesėti. Tad ir
"Nepr. Lietuva!" bendra-
darbiauti - geriau nepa-
slžadėti, o retkarčiais ši
tą parašyti - ar ne, Re-
daktoriau?

Su pagarba ir
nuoširdumu,
Pr. Alšėnas

PAIEŠKOMA Juzė Tamulevičiūtė, dukterė Petro, išvykusi iš Zavičių km. Varėnos valsčiaus į JAV - bes 1935 metais.
Paieško Vacys Tamulevičius, 87 Rachel W. Montreal 131, P.Q.

PADĖKA

Mano 60 metų suka-
tles proga reiškiau nuošir-
džia padėką už suorgani-
zavimą vaišių komiteto
pirm. Juozui Paukščui,
Johanai Šukytei - Zubric-
kienai, P. Kalainienai, P.
Meškauskui, J. Jakuboniui
ir Stanei Ročtenai iš Ha-
miltono. Už sveikinimus:
Hamiltono liet. parap.
kleb. prelatui Dr. Tada-
rauskui, SLA prezidentui
Povilui Dargiui iš JAV,
žurnalistui J. Pranskui iš
Chicagos, O. Indrielenai
ir Br. Dicevičienai iš To-
ronto, Z. Pulinauskui iš
Hamiltono, Vl. Bagdonui
iš Tillbury.

Už vaišių metu tartus
žodžius - pirm. Juozui
Paukščui, parapijos kle-
bonui Juvenaliui Liaubai
OFM., Kanados LB Kraš-
to valdybos vardu J. Si-
manavičiui iš Toronto,
KLB-nės Apylinkės pirm.
K. Šukienai, Ramovėnų
pirm. savanoriui - kūrėjui
A. Šukiui, jaunųjų tautinių
šokių grupės "Nemunas"
vadovei S. Zubrickienai,
inž. S. Šetkui, P. Šukiui, J.
Deinorai, K. Jonušui, P.
Dauginui, iš Hamiltono
stud. R. Ročytei ir J. Bud-

EKSKURSIJA

Europon

RUGSĖJO 20 - SPALIO 5, 1973

5 dienos Vilniuje
2 dienos Maskvoje

3 dienos Vienoje
3 dienos Amsterdame

Dėl smulkesnių detalių teiraukites pas **V. Bačėną**

ALL SEASONS TRAVEL

323 Lakeshore Rd. E.,
Port Credit, Ontario

tel. 278-7264

ATSAKYMAS KARDELIŲ...

(Atkelta iš 5 psl.)

trus - 3-juose metuose/.

Taigi, dar galas toll.
Bet, jeigu Dievulis gyvą
ir sveiką laikys, nusista-
čius studijas ištesėti, iš
literatūrinės srities pa-
rašyti diplominį darbą ir
gauti bakalauratą. Nevil-
loja manęs nei istorija,
nei pedagogika / nors
studijuoti ir tuos dalykus
privalau/, todėl diplom-
niam darbui - žadu rink-
tis literatūrą. / Dipl. dar-
bo - ir yra šie trys pasir-
inkimai: literatūra, pe-
dagogika ir istorija /.

Taigi, va, kas atima di-
delę dalį mano laiko. Dėl
tos tad priežasties, ir tu-
rėjau apkarpyti daugelį
rašytinių darbų spaudai.
Taipogi - negaliu ir Jums
pažadėti nuolatinio ben-

šlap jau - iš prigim-
ties esu labai pareigin-
gas ir, jelgu ką užsibrė-

nikul.

Už asmenines dovanas:
R. Ročytei, J. & J. Budni-
kam ir S. Martinkutei,
Juvenaliui Liaubai OFM.,
iš St. Catharines ir A. V.
Šarapnickams iš Bothwell,
Ont.

Už prisidėjimą prie
bendros dovanos ir vaišių:
R. A. Zubrickams, S. S.
Zubrickams, A. J. Zubric-
kams, P. D. Dauginams, A.
F. Dauginams, J. D. Dalno-
rams, K. B. Gegieckui, Z.
B. Jakuboniams, K. H. Ja-
sevičiams, J. P. Kalai-
niams, P. O. Meškauskams,
A. A. Panumiams, A. O.
Pamataičiams, A. Prans-
kams, A. O. Šukiams, P. K.
Šukiams, S. M. Šetkamui,
J. P. Skeivelamui, J. J.
Kazragiams, J. Venckams,
J. Girevičiui, K. Jonušui,
J. Paukščui, A. Visockiui,
A. Zomanui, S. Kuktai, A.
A. Klimui, K. P. Stankamui,
L. Markeliui, J. V. Žemai-
čiams, K. J. Stundžiams,
J. O. Staškevičiams iš
Port Colborne, V. Bagdo-
nui iš Tillbury, V. Z. Ma-
tukaičiams ir jų dukrai
Rūtai, sūnams Rimui ir
Vytautui iš Confield, B. R.
Pakalniškiams, Anytai
Pakalniškytei, A. D. Kama-
čiams, p. p. Melnikams, P.
S. Ročiamui, J. K. Derval-
čiams, Z. O. Pulianaus-
kams, S. O. Bakšams, J. E.
Bajoraičiams, J. J. Budni-
kams, p. p. J. Deksniams,
B. Grajauskui, A. Kaušpė-
dai, O. Kudžmienai, G.
Kudžmaitiui, S. Pilpavi-
čiui, Ig. Varnui, V. Domel-
kai iš Hamiltono P. B. Di-
devičiams iš Toronto. Už
brangią tautišką dovaną,
į Ilno rankšluostį įaustą
Lietuvos Himną ir A. Pa-
numui už menišką įreimi-
mą. Parapijos klebonui
Juvenaliui Liaubai OFM,

už Sibiro lietuvalčių mal-
daknygę, p. p. Budnikui ir
šeimai už tautinę dovaną
Vyti, meniškai odoje J.
Butniko pagamintą. O. Pa-
mataičienai už parūpinimą
orkestro.

Už programos išpildy-
mą solistei Anytai Pakal-
niškytei iš Hamiltono, ir
už programos pravedimą

Jonui Staškevičiui iš Port
Colborne.

Dar kartą dėkoju komi-
tetui už organizacinį dar-
bą ir visiems dalyvavu-
siems šios popietės vaka-
rienėje. Ta diena liks ma-
no širdyje, kurios kartus
Jumis niekuomet neuž-
miršiu.

Juozas Šarapnickas

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

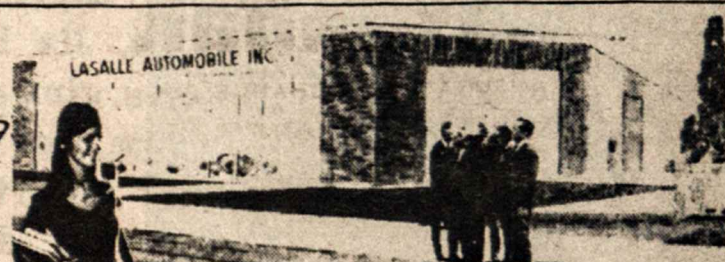
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGLE
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairių ratų ir
kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir
dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 355-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos
snowblower ir taip pat motorinės
valtys. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonito, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7082, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

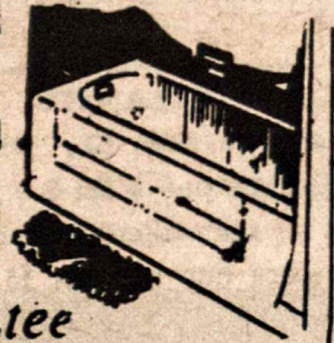
VISKAS - MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir
šildymo taisymai ir nau-
ji įrenginiai. "Gazinių"
priemonių pardavimas ir
įrengimas. Atstovaujame
Hydro-Quebec išnauma-
vimui karšto vandens
tiekimą. Veltui ikaina-
vimas.

Jetté & Frère Ltee

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

Litas \$4, 141, 502

Nuo šitų metų pradžios "Litas" padidėjo beveik visa puse milijono dolerių (447,000) ir sparčiai rita į 5-ji milijoną dolerių. Narių skaičius padidėjo iš 1494 į 1527. Per šiuos metus jau mirė 11 "Lito" narių. Jų įpėdinams išmokėta \$8,679. 83 iš santaupų ir \$1,109. 52 iš paskolų apdraudė. Aple pusę naujų narių sudaro nelietuvių kilmės asmenys, kurių daugumas ateina per asmenines ir nekilnojamo turto paskolas. Nors rinkoje už nekilnojamo turto paskolas jau reikia mokėti 10%, "Litas" vis dar tebesilanko 8,5%, įskaitant gyvybės apdraudą už pirmus \$10,000 paskolos. Nepakeltos palūkanos ir už asmenines paskolas (8.5%). Šiuo metu "Litas" netik patenkina visus lietuvių paskolų poreikius, bet dar žymią pinigų dalį išskolina pagalbinams nariams nelietuviams.

● L.K. Mindaugo šaulių kuopos ruoštas kultūrinis savaitgalis "Baltijos" stovyklavietėje praėjo labai gražiai. Nemažai šaulių atvyko iš Toronto ir artimesniųjų JAV vietovių. Montrealiečiai svečius maloniai priėmė ne tik stovyklavietėje, bet ir į namus nakvynėi, kai po bendros vakarienės Aušros Vartų salėje, visi norėjo pailsėti prieš išvykstant iš Montrealio.

● Rasa ir Ina Lukoševičiūtės buvo išvykusios į jaunimo stovyklą Prancūzijoje, kuri tęsėsi 6 savaites. Sveikindamos NL bendradarbius rašo: "Ilgiausiai išbūsime Prancūzijos kalnuose, bet ir vyksime į Italiją, Romą, ir į Šveicariją — Lunch in Geneve".

● Liudas Stankevičius su žmona ir 2 dukromis buvo išvykę į Europą ir Afrikos kal kurias valstybes. Jie savo dukras paliko Ispanijoje vienoje ispanų šeimose, kad išmokyti ispaniškai kalbėti. O tos šeimos du berniukus parsivežė pas save į Montrealį, kad jie išmokyti angliškai kalbėti.

● Kun. Jonas Gaudzė dabar gyvenantis Meksikoje, lankėsi Montrealyje. Jis buvo apsiltojęs Šv. Kazi-

miero parapijos klebonijoje, kur anksčiau buvo vikaru.

● Lankėsi Montrealyje Jonas Latvys su šeima iš Chicagos, kurie aplankė savo artimuosius Janušauskus ir kitus pažistamus.

● Pas Blauzdžiūnus svečiavosi sūnus Remigijus su žmona iš Toronto, Juzumai su šeima iš New Yorko, kurie vasarojo prie Lac Sylvere pas Morkūnus, kartu su visa Blauzdžiūnų šeima.

● Saulė ir V. Radzevičiai su šeima iš Conn. lankosi pas tėvus S. ir M. Morkūnus ir kitus artimuosius ir iš Montrealio vyks į Floridą.

● Rūta Butkute iš University Heights, Ohio (Cleveland), ir Nora Janavičiūtė iš Kent, Ohio baigė vieno mėnesio audimo kursus A.A. Tamošaičių Dailės Studijoje, Kingston, Ontario.

● M. Guobys ir A. Ruzgas buvo išvykę į U.S.A. Nuvyko į Cape Kennedy kai astronautai pakilo 56 dienų kelionei į erdves. Ten juodu gavo progą iš arti apžiūrėti įrengimus iš kur pakilo Apollo laivas į erdves.

● Mirė Harris Lapidus moteriškų drabužių fabriko savininkas Montrealyje. Jis buvo žydų tautybės, gimęs ir augęs Lietuvoje, bet dar gerai kalbėjo lietuviškai ir mėgo lietuvių dirbančius jo darbovietėje.

ATVIRAS LAIŠKAS

Jūsų redaguojame laikraštį kartais yra talpinami straipsniai, kur autorius rašosi Juozas Lukošūnas. Nesusipratimui išvengti, pareiškiu, kad aš Juozas Lukošūnas (buvęs Dukšto geležinkelio stoties viršininkas) nesu tų straipsnių autorius.

Lieku su geriausiais linkėjimais

Juozas Lukošūnas

● Suirgęs Pranas Kličius, kuris turėjo operaciją Reddy Memorial ligoninėje, dr. A. Popleraičio priežiūroje.

RAŠYTOJOS TRAGEDIJA...

(Atkelta iš 10 psl.)

apie jį ejo visokie gandai. Ir, atrodo, taip pat linksml...

Kaip savo laiku kaizerinės Vokietijos prof. Gaigalaičio politiniai priešai, taip ir Ieva Simonaitytė jo asmens kompromitacija nori ką tai "pikantiško" įnešti... Vokiečiai bent šmeižė savo politinį oponentą, o čia rašytoja pažemina savo tėvynainį ir dar mirusį.

Gaila, kad rašytoja negali apsiprasti mintimi, kad nors ji parašytų ir dar 10 knygų iš Maž. Lietuvos buities, dr. Vydūno ar prof. Gaigalaičio nuopelnai Mažajai Lietuvai bus lietuvininkų visuomet aukščiau statomi negu rašytojas Ievos Simonaitytės. Tragiška, kad rašytoja negali nugalėti savo neapykantos lietuvininkų veikėjams. O juk daugelis iš jų nacių ir sovietų vergų stovyklose paliko savo sveikatą arba net gyvybę. - lym -

KVIEČIAME jaunos ir senus atvykti į

GEGUŽINĖ,

kuri įvyks rugpiučio 26 d., sekmadienį

F. SKRUIBIO VASARVIETĖJE,

Pointe Fortune, P. Q.

- • -

ATVYKITE - NEAPSIRIKSITE !

"NERINGOS" JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA

- Jonas Paunksnis tu-vyrą Juozą ir dukterį Li-rėjo operaciją Reddy Me-liją, kurie gyvena Florimorial ligoninėje dr. A. doje. Šarkiai anksčiau gy-Popleraičio priežiūroje. veno Montrealyje ir buvo
- Mirė Petronėle Šar-veiklūs lietuvių visuome-kienė, kuri ilgai ir sunkiai nėje. J. Šarkis yra buvęs sirgo Montrealyje. Paliko Vytauto klubo pir-kas,

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astre

● NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !

● NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ! SIGYTI !

● MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS !

● UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !

PASIKALBĖKITE SU

Managerius
LEO GUREKAS

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West)

489-5391

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.5%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 m. 6.5%
Term. ind. 2 m. 7.0%
Term. ind. 3 m. 7.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investacines nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdrau- Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000
dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.